

**Beleidskaders Sport en Bewegen
gemeente Raalte**

Paraplunota voor Sport- en Beweegbeleid

Voorwoord

Voorwoord

Sport en bewegen is belangrijk! Het brengt mensen in beweging, versterkt de gezondheid en geeft plezier. Sport en bewegen verbindt inwoners en daarmee verbindt het ook onze dorpen en wijken.

De afgelopen jaren hebben we met veel partners samengewerkt aan het Raalter Sportakkoord. Dat akkoord gaf ons een breed en waardevol beeld van wat er lokaal leeft, wat er nodig is bovenop het al bestaande en rijke aanbod, dat we kennen in onze gemeente én waar nog kansen liggen.

Bij de start van deze collegeperiode is al vastgelegd in het coalitieakkoord dat het tijd is voor een stevige, samenhangende koers voor sport en bewegen. Een koers die richting geeft aan de visie op sport en bewegen en de keuzes die we daarin willen maken. Met deze Paraplunota Sport- en Beweegbeleid ligt die koers er nu. Hierbij is bewust gekozen voor een 'paraplu' zodat samengebracht wordt wat er al in onderliggende beleidsstukken is vastgelegd en het vult aan waar nog zaken ontbraken.

Tijdens de uitvoering van het Sportakkoord kwamen belangrijke witte vlekken aan het licht, zoals op het gebied van veelzijdig bewegen, inclusie en diversiteit, topsport en talentontwikkeling en het digitaal sport- en preventieplatform. Op deze thema's zijn de afgelopen jaren flinke stappen gezet! Door deze onderwerpen nu stevig te verankeren in dit (paraplu) beleidsdocument, staat er een compleet raamwerk van waaruit we ook ná 2026 verder kunnen bouwen.

Ik ben er trots op dat dit beleid in nauwe samenwerking met onze belangrijke partners tot stand is gekomen: het Kernteam Sportakkoord, het Sportbedrijf, onze lokale aanbieders en collega's van verschillende beleidsterreinen. Hun inzet, kennis en ambitie hebben de beleidsuitgangspunten die er al lagen aangescherpt en verbreed. Hiermee staat niet alleen het belang van sport en bewegen centraal, maar wordt ook de maatschappelijke waarde van sport erkent.

Met deze nota kiest de gemeente Raalte voor een duidelijke richting. Een koers die bijdraagt aan gezonde, leefbare en toekomstbestendige dorpen en wijken. En vooral een koers die inwoners ondersteunt om met plezier, in hun eigen omgeving en op hun eigen niveau te kunnen sporten en bewegen.

Raalte staat als sportieve gemeente met een goed voorzieningenniveau, actief Sportbedrijf, veel verenigingen en een breed en inclusief sportaanbod goed op de kaart! Vol vertrouwen kijk ik uit naar de toekomst, waarin de gemeente Raalte samen met alle partners verder bouwt aan een sterk, inclusief en toekomstgericht sport- en beweeglandschap in onze gemeente.

Gerria Toeter,
Wethouder Sport
Gemeente Raalte

Inhoud

1. Sport en bewegen als motor voor een vitale samenleving.....	3
1.1 Waarom deze nota?	3
1.2 Doelen van deze nota	4
1.3 Leeswijzer	5
2. Het Sport- en Beweeglandschap in beeld	6
2.1 Sport en bewegen als onderdeel van een breder ecosysteem	6
2.2 De rol van de gemeente per laag in het ecosysteem	8
2.4 Landelijke trends en ontwikkelingen	11
.....	12
2.5 Regionale samenwerking in IJsselland	15
2.6 Lokale kaders en ontwikkelingen	16
3. Richtinggevende uitgangspunten voor toekomstbestendig Sport- en Beweegbeleid ..	18
3.1 Ons Sport- en Beweegbeleid richt zich op behoud én groei	18
3.2 Inzet op 20% doelgroep – initiatief ligt bij andere beleidsdoelen en beleidsterreinen	19
3.3 Talentvolle sporters als nieuwe ‘doelgroep’	19
3.4 Ongelijk investeren voor gelijke kansen	19
3.5 Regionale samenwerking als dat lokale meerwaarde oplevert	20
3.6 Veelzijdig bewegen als uitgangspunt	20
3.7 Samenhang met ander beleid is randvoorwaardelijk voor een sterk sport- en beweegfundament.....	20
4. Beleidspijlers voor Sport en Bewegen.....	21
4.2 Beleidspijler Ondersteuning Sportaanbieders	27
4.3 Beleidspijler Accommodaties	28
4.4 Beleidspijler Sportsubsidies	32
5. Uitvoering van beleid	33
5.1 Rol Sportbedrijf Raalte	33
5.3 Sportadviesraad Raalte.....	35
Bijlage 1: Begrippen en definities	37
Bijlage 2: Samenvatting beleidskaders en rollen per beleidspijler	39
Bijlage 3: Lokale data over sport, bewegen en gezondheid (2024).....	48

1. Sport en bewegen als motor voor een vitale samenleving

Raalte kent een lange traditie van aandacht voor sport en bewegen. In eerdere beleidsdocumenten, zoals Perspectief op Sport 2005–2015 en de opvolgende uitvoeringsnota's, lag de nadruk vooral op het versterken van de sportinfrastructuur, de rol van sportverenigingen en de betekenis van sport voor ontmoeting en gezondheid. In de afgelopen jaren kreeg dit een vervolg met het lokale Sportakkoord 2023–2026, waarin maatschappelijke thema's zoals inclusie, vitaliteit en samenwerking centraal kwamen te staan. Deze nota bouwt voort op die basis, maar kijkt nadrukkelijk vooruit: *hoe kunnen we de kracht van sport en bewegen nog beter benutten binnen een veranderende samenleving?*

1.1 Waarom deze nota?

De gemeente Raalte wil met deze nota komen tot een samenhangende en toekomstbestendige koers voor sport en bewegen. Een koers die richting geeft aan de ontwikkeling van sport- en beweegplekken, activiteiten en samenwerkingen en die aansluit bij actuele maatschappelijke vraagstukken op het gebied van gezondheid, leefbaarheid en participatie. Het opstellen van deze nota kent drie belangrijke aanleidingen.

1. *Het coalitieakkoord van 2022*

Allereerst vloeit zij voort uit het *coalitieakkoord van 2022*, waarin is vastgelegd dat het Sportakkoord een opstap vormt naar een gemeentelijke nota Sport- en Beweegbeleid. Daarmee werd de basis gelegd voor een meer samenhangende visie op sport en bewegen binnen de gemeente Raalte.

2. *Het Raalter Sportakkoord en witte vlekken in het huidige beleid*

Het Raalter Sportakkoord is de lokale vertaling van het landelijke Sportakkoord II en is opgesteld door partners uit sport, onderwijs, welzijn, zorg en gemeente. In het akkoord zijn lokale ambities geformuleerd binnen de zes landelijke thema's; (1) inclusie en diversiteit, (2) vitale sportaanbieders, (3) sociale veiligheid, (4) vaardig in bewegen, (5) maatschappelijke waarde van topsport en talentontwikkeling, en (6) ruimtelijke inrichting.

Het Kernteam Sportakkoord draagt samen met het Sportbedrijf tot en met eind 2026 zorg voor de uitvoering van het Sportakkoord. Tijdens deze uitvoering is gebleken dat niet alle doelen en thema's uit het akkoord zijn verankerd in het huidige gemeentelijke Sport- en Beweegbeleid. Hierdoor zijn enkele 'witte vlekken' zichtbaar, met name op de thema's:

- *Vaardig in bewegen* – Een hoofdthema in het Raalter Sportakkoord is het stimuleren van *Veelzijdig bewegen*. De ambitie om *Veelzijdig bewegen* te bevorderen gaat een stap verder dan het stimuleren van *Voldoende bewegen*, wat tot nu toe het beleid van de gemeente is. *Voldoende bewegen* betekent dat mensen genoeg bewegen volgens de beweegrichtlijnen. *Veelzijdig bewegen* betekent dat verschillende soorten bewegingen en motorische vaardigheden worden afgewisseld, zoals balanceren, gooien, klimmen en lopen. Daardoor worden mensen sterker, fitter en blijven ze langer gezond bewegen.

- *Topsport en talentontwikkeling* – een klimaat creëren waarin talentvolle bewegers de kans krijgen zich verder te ontwikkelen. Het kunnen excelleren zorgt er namelijk voor dat je (nog) meer plezier beleeft aan sport en bewegen. Tot nu toe richt het Sport- en Beweegbeleid zich alleen op de breedtesport.
- *Inclusie en diversiteit* – Bij nieuwe voorzieningen wordt nadrukkelijk gelet op fysieke, sociale en financiële toegankelijkheid, maar de gemeente heeft geen breed Inclusiebeleid. Hierdoor zijn niet alle lokale doelen van Sportakkoord op dit thema gedekt. Deze doelen zijn:
 - Beter weten welke inwoners nu drempels ervaren om te sporten of bewegen;
 - Sportaanbieders en vrijwilligers krijgen meer kennis en praktische ondersteuning om een diverse groep deelnemers te bereiken;
 - Inwoners kunnen het inclusieve sport- en beweegaanbod makkelijker vinden, met extra aandacht voor begrijpelijke en toegankelijke communicatie.
- *Digitaal platform* - Daarnaast is binnen het Sportakkoord de verplichting opgenomen tot het oprichten van een digitaal kennis- en informatieplatform voor sportaanbieders en inwoners. Dit platform is inmiddels gerealiseerd. De intentie tot instandhouding en doorontwikkeling van dit platform vraagt nog verankering in het gemeentelijk beleid.

Om de resultaten van het Sportakkoord ook ná 2026 te behouden, vult deze beleidsnota de genoemde witte vlekken aan met duidelijke beleidskaders. Daarmee worden de ambities van het Sportakkoord structureel onderdeel van het gemeentelijke Sport- en Beweegbeleid.

3. *Huidig beleid is versnipperd over diverse nota's*

Tot slot laat een analyse van het huidige beleid zien dat het bestaande Sport- en Beweegbeleid versnipperd is over diverse nota's. Daardoor ontbreekt overzicht en samenhang. Veel ambities zijn bovendien breed geformuleerd, terwijl de uitvoeringsregelingen deze brede doelen onvoldoende dekken. Dit maakt het moeilijk om ambtelijk en bestuurlijk scherpe keuzes te maken bij nieuwe initiatieven of vragen vanuit de samenleving. Tegelijkertijd zijn veel bestaande beleidskaders nog waardevol en actueel, maar door hun verspreiding over verschillende documenten minder zichtbaar en daardoor lastiger te benutten.

1.2 Doelen van deze nota

Met deze nota wil de gemeente Raalte komen tot één samenhangend en richtinggevend beleidskader voor sport en bewegen. Daarmee streven we de volgende doelen na:

1. Allereerst biedt de nota *overzicht en samenhang* door de belangrijkste beleidslijnen, ambities en uitgangspunten voor sport en bewegen te bundelen in één overkoepelend document. Daarmee vormt zij het fundament waarop toekomstige keuzes en uitvoeringsplannen kunnen worden gebouwd.
2. Daarnaast geeft de nota *duidelijk richting*. Waar eerdere documenten soms breed of abstract bleven, worden in deze nota concretere kaders en prioriteiten geformuleerd.

Dat maakt het eenvoudiger om nieuwe ideeën of initiatieven goed te kunnen afwegen: passen ze binnen het afgesproken speelveld of niet?

3. Binnen dat speelveld blijft *ruimte voor flexibiliteit en vernieuwing*. De hoofdkaders geven richting en houvast, maar laten tegelijkertijd ruimte om in de uitvoering mee te bewegen met maatschappelijke ontwikkelingen en nieuwe kansen.

Zo ontstaat één helder beleidsdocument dat zowel richting als speelruimte biedt. Een stevige basis voor beleidsmakers, bestuurders en maatschappelijke partners om samen te werken aan een toekomstbestendig Sport- en Beweegbeleid in de gemeente Raalte.

1.3 Leeswijzer

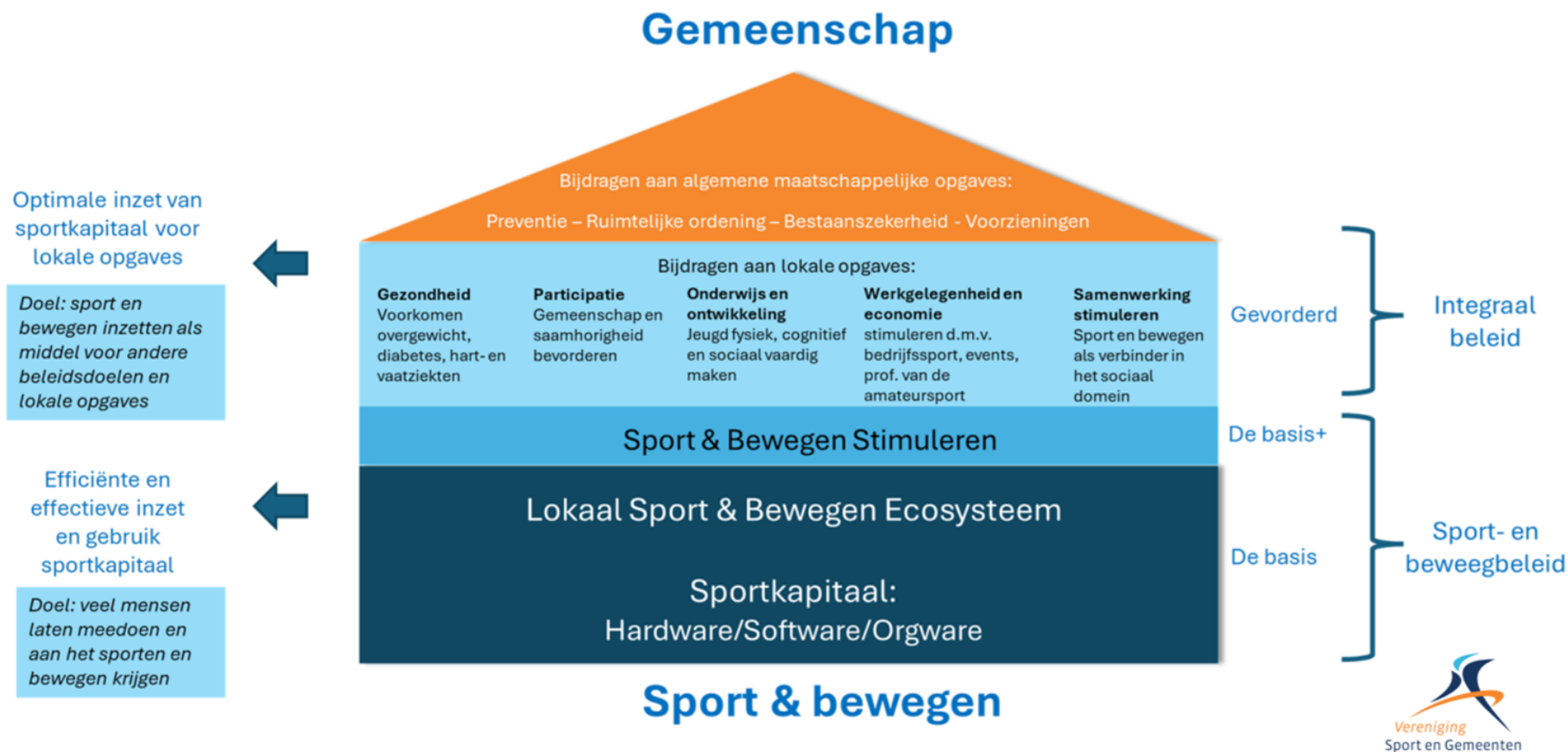
In hoofdstuk 1 is te lezen waarom deze nota is opgesteld, welke beleidsmatige witte vlekken er zijn ontstaan en hoe dit document richting geeft aan een toekomstbestendige koers. Hoofdstuk 2 schetst het sport- en beweeglandschap als onderdeel van een breder ecosysteem en beschrijft de landelijke, regionale en lokale trends die de basis vormen voor de beleidskeuzes. In hoofdstuk 3 worden de richtinggevende uitgangspunten toegelicht, zoals behoud én groei van sportdeelname, ongelijk investeren voor gelijke kansen, regionale samenwerking en de introductie van talentvolle sporters als nieuwe doelgroep. Hoofdstuk 4 vormt de kern van de nota en beschrijft per beleidspijler – Sportstimulering, Ondersteuning Sportaanbieders, Accommodaties en Sportsubsidies – de concrete beleidskaders en verantwoordelijkheden. Tot slot gaat hoofdstuk 5 in op de uitvoering van het beleid, met een duidelijke rolverdeling tussen gemeente, Sportbedrijf Raalte, de Sportadviesraad en andere partners. De bijlagen bieden definities, een overzicht van de beleidskaders per pijler en relevante lokale data.

2. Het Sport- en Beweglandschap in beeld

2.1 Sport en bewegen als onderdeel van een breder ecosysteem

Sport en bewegen staan in de gemeente Raalte niet op zichzelf, maar maken deel uit van een breder maatschappelijk ecosysteem. Binnen dit ecosysteem werken sport, onderwijs, zorg en welzijn samen aan het welzijn van inwoners. Veranderingen binnen één domein hebben invloed op andere, waardoor samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid essentieel zijn.

We lichten de positie en rol van Sport en Bewegen binnen dit maatschappelijk ecosysteem toe aan de hand van de figuur op de volgende pagina:

‘Sportkapitaalmodel’ (VSG)

Sport en bewegen hebben binnen dit geheel een dubbel doel: ze zijn waardevol op zichzelf én een krachtig middel om maatschappelijke doelen te bereiken. Het sportkapitaal van Raalte vormt de basis van dit ecosysteem en bestaat uit drie samenhangende onderdelen:

1. *Hardware* – de fysieke voorzieningen, zoals sporthallen, velden, zwembaden en beweegvriendelijke openbare ruimte.
2. *Software* – de mensen en activiteiten die deelname mogelijk maken, zoals trainers, buurtsportcoaches en verenigingen.
3. *Orgware* – beleid, samenwerking en organisatie die zorgen voor samenhang en duurzaam effect.

De kracht ligt in de verbinding tussen deze drie elementen. Een nieuwe sportaccommodatie (hardware) heeft pas echt waarde als er passende activiteiten plaatsvinden (software) en de samenwerking goed georganiseerd is (orgware). Samen vormen zij de basis waarop inwoners worden gestimuleerd om te sporten en bewegen (de tweede laag), en waarop sport en bewegen worden benut als middel om maatschappelijke doelen te realiseren (de derde laag).

Kort samengevat:

Basis: zorgen dat mensen *kunnen* sporten en bewegen.

Basis+: zorgen dat mensen *gaan* sporten en bewegen.

Integraal niveau: sport en bewegen *benutten* voor maatschappelijke doelen.

2.2 De rol van de gemeente per laag in het ecosysteem

De rol van de gemeente verschilt per ‘laag’ binnen het sport- en beweegecosysteem. Voor de drie lagen onderscheiden we drie niveaus van gemeentelijke rollen:

1. Basis: Faciliterend

- Rol: De gemeente zorgt voor een toegankelijk, bereikbaar, passend en aansprekend aanbod van sport- en beweegvoorzieningen en activiteiten.
- Toepassing: Deze faciliterende rol geldt niet alleen voor Sport en Bewegen, maar ook voor ondersteunende beleidsterreinen die bijdragen aan de basis van het sport- en beweegfundament.
- Initiatief: Het gebruik van deze voorzieningen ligt bij inwoners, verenigingen en andere aanbieders.

2. Basis +: Stimulerend en/of initiërend

- Rol: De gemeente onderneemt actief gerichte acties om bepaalde doelgroepen te motiveren om (meer) te sporten en bewegen (Sport als doel) → Beleidsterrein Sport en Bewegen is primair verantwoordelijk.

3. Gevorderd (Integraal niveau): Stimulerend en/of initiërend

- Rol: Op dit niveau zet de gemeente bewust sport en bewegen in als middel om doelstellingen van andere gemeentelijke beleidsterreinen te realiseren. De initiatief- en eindverantwoordelijkheid ligt daarbij primair bij deze andere beleidsterreinen (zoals gezondheid, jeugd, sociaal domein of participatie). Het beleidsterrein Sport en Bewegen vervult hierbij een ondersteunende rol:
 - signaleren en attenderen op kansen waar sport en bewegen kunnen bijdragen;
 - meedenken over passende interventies;
 - en, waar relevant, meewerken aan de uitvoering van activiteiten.Op deze manier wordt sport en bewegen doelgericht ingezet om maatschappelijke resultaten te behalen binnen breder gemeentelijk beleid.

2.3 De huidige hardware, software en orgware voor sport en bewegen op hoofdlijnen

De gemeente Raalte beschikt over een solide basis van hardware, software en orgware die nu samen het lokale sport- en beweegfundament vormen.

Hardware: Sportaccommodaties en voorzieningen

De hardware bestaat niet alleen uit sportaccommodaties, maar ook uit sport- en beweegmogelijkheden in de openbare ruimte, waaronder ook aantrekkelijke wandel- en fietsroutenetwerken.

De sportaccommodaties in onze gemeente kennen een grote variatie in eigendom, verantwoordelijkheden en organisatievormen. Dit vraagt om verschillende vormen van gemeentelijke ondersteuning en facilitering. De diversiteit wordt hieronder toegelicht.

1. Gemeentelijke accommodaties: Sportbedrijf Raalte B.V. beheert en exploiteert sinds 2015 de gemeentelijke binnensport- en buitensportvoorzieningen, inclusief sportparken en de zwembaden in Raalte en Heino.
2. Private sporthallen in de buurtdorpen en de openluchtwembaden in Heeten en Luttenberg: Eigendom, beheer en exploitatie ligt bij stichtingen; scholen, sportverenigingen en inwoners maken gebruik van deze sporthallen en zwembaden.
Stichtingen van private binnensportaccommodaties ontvangen van de gemeente een klokuurvergoeding voor het faciliteren van bewegingsonderwijs van de basisschool.
3. Verenigingsaccommodaties (veelal buitensport): Tennisbanen, BMX- en wielervedbanen, maneges, schietbanen, atletiekvoorzieningen, was- en kleedruimtes; eigen beheer en exploitatie van betreffende sportvereniging.
4. Accommodaties en voorzieningen van commerciële sportaanbieders: Eigen exploitatie en verantwoordelijkheid.

En daarnaast behoren tot de hardware:

5. Sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte om te kunnen fietsen, wandelen, spelen, voor bootcamp en outdoor fitness.

Software: uitvoering en programma's

De uitvoering van sport- en beweegactiviteiten in onze gemeente is grotendeels belegd bij het Sportbedrijf Raalte via prestatieafspraken met de gemeente. Binnen deze afspraken valt ook de uitvoering van de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC). De combinatiefunctionarissen richten zich op diverse doelgroepen en spelen een centrale rol bij sport- en beweegstimulering, het ondersteunen en adviseren van sportaanbieders en het organiseren van activiteiten waar sport en bewegen worden ingezet als middel voor selectieve preventie.

Naast deze gemeentelijke inzet via het Sportbedrijf bestaat in onze gemeente een brede diversiteit aan aanbieders. Trainers bij sportverenigingen, commerciële sportaanbieders en zelfstandige personal trainers verzorgen trainingen voor groepen of individuen. Ook in de openbare ruimte vindt steeds meer begeleid sporten plaats, zoals bootcamp of circuittrainingen. Deze aanbieders vormen een waardevolle aanvulling op het gemeentelijke sport- en beweegaanbod.

Daarnaast beschikken veel basisscholen over vakleerkrachten bewegingsonderwijs die door het Sportbedrijf worden ingehuurd. Zij verzorgen ten minste één uur kwalitatief goed bewegingsonderwijs per week en leveren daarmee een belangrijke bijdrage aan de motorische ontwikkeling van kinderen.

Orgware: beleid, kaders en ondersteuning

Het Sportbedrijf is niet alleen onze belangrijkste uitvoeringsorganisatie, maar ook een waardevolle strategische sparringpartner als het gaat om het ontwikkelen en/of bijsturen van gemeentelijk Sport- en Beweegbeleid. Zowel ten aanzien van software als hardware.

De huidige beleidsmatige basis voor de hardware en software wordt grofweg gevormd door deze beleidsdocumenten en -instrumenten en afspraken, waaronder:

- Het beleidsplan *Buiten bewegen, beleven, spelen en ontmoeten* (2023) en het daarop afgestemde beheer- en uitvoeringsplan (2024);
- Oudere beleidsdocumenten zoals de Visie op binnensport en zwembaden (2012) en de Perspectiefnota Sport (2005);
- De exploitatieovereenkomst en prestatieafspraken met het Sportbedrijf Raalte hebben betrekking op het beheer en de exploitatie van gemeentelijke sportaccommodaties en zwembaden, evenals op de uitvoering van de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC).

Daarnaast biedt de gemeente diverse ondersteuningsregelingen:

- Waarderings- en sportstimuleringssubsidies voor sportverenigingen (domein Sociaal);
- De Meedoen-regeling, waarmee inwoners met een laag inkomen hun sportdeelname kunnen bekostigen;
- De WMO-regeling voor gebruik of aanschaf van sporthulpmiddelen voor mensen die Aangepast Sporten.
- Voor eigenaren van private sportaccommodaties:
 - De Stimuleringslening Sportaccommodaties;
 - Compensatie OZB maatschappelijke objecten;

- De mogelijkheid tot cofinanciering binnen LEADER-aanvragen voor groot onderhoud of innovatieve projecten.

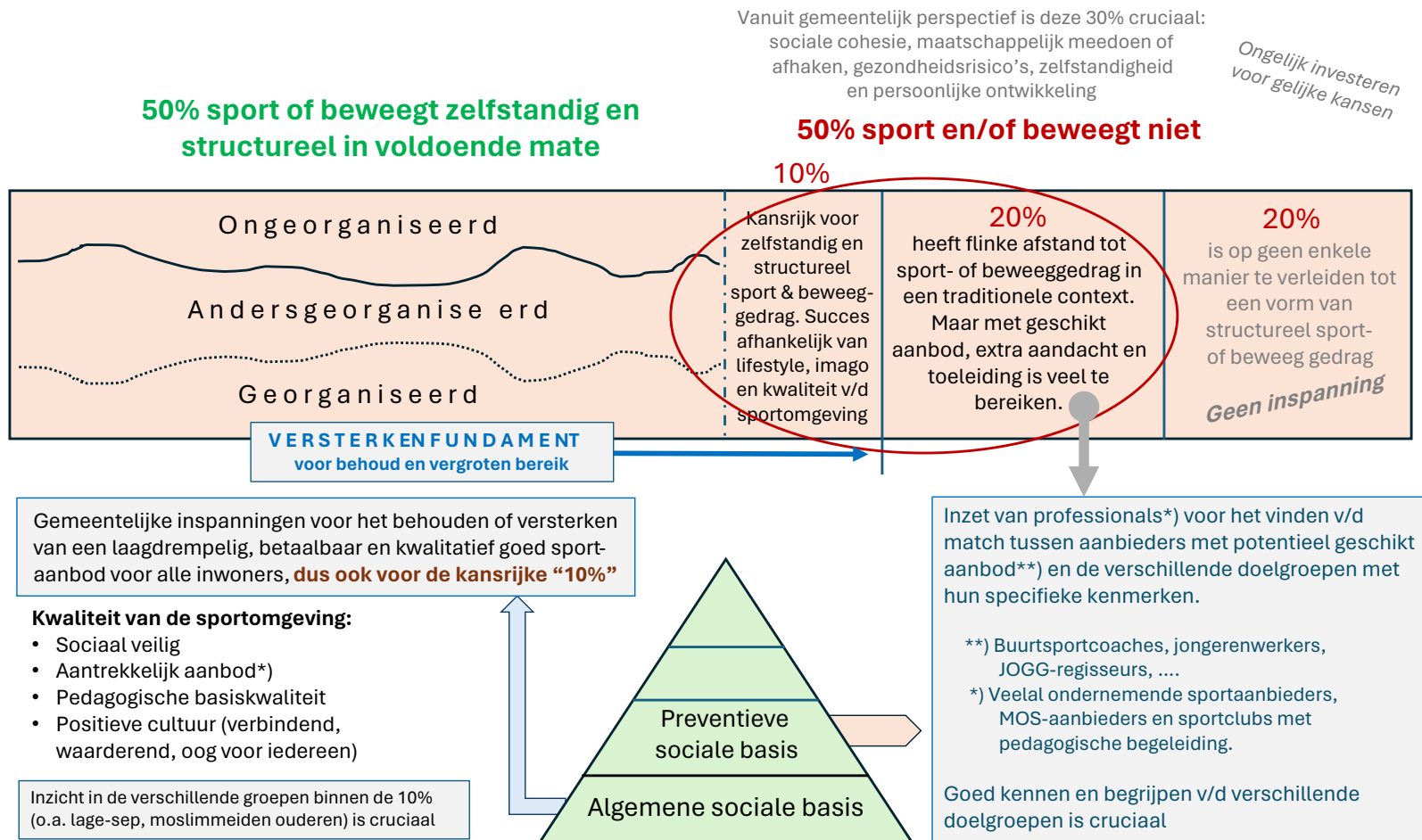
Deze samenhangende inzet van uitvoering, beleid en ondersteuning vormt het fundament waarop de gemeente Raalte het Sport- en Beweegbeleid verder ontwikkelt.

2.4 Landelijke trends en ontwikkelingen

Naast de lokale ambities uit het Raalter Sportakkoord zijn er de afgelopen jaren in het Nederlandse sport- en beweeglandschap duidelijke landelijke, regionale en lokale trends en ontwikkelingen zichtbaar. Deze vormen belangrijke richtinggevende kaders voor het Sport- en Beweegbeleid van de gemeente Raalte. In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op de landelijke analyse en ambitie ten aanzien van sport- en beweegdeelname. Vervolgens worden de belangrijkste ontwikkelingen per onderdeel - hardware, software en orgware - beschreven.

Landelijk onderzoek Sport- en beweeggedrag vraagt maatwerk van gemeenten

Niet alle inwoners van een gemeente bewegen evenveel of ervaren sport op dezelfde manier. [Landelijk onderzoek](#) van o.a. Kenniscentrum Sport & Bewegen, het Mulier Instituut en het RIVM laat zien dat inwoners grofweg in vier groepen zijn te onderscheiden wanneer het gaat om deelname aan sport en bewegen. Elke groep vraagt om een eigen benadering en inzet vanuit het gemeentelijk beleid. De figuur op de volgende pagina maakt dit onderscheid inzichtelijk.

‘Inzicht in sport- en beweeggedrag’ (Samengesteld model vanuit het landelijk netwerk Adviseurs Lokale Sport)

1. De actieve helft (± 50%)

Ongeveer de helft van de mensen in Nederland sport of beweegt voldoende. Zij vormen het kloppende hart van het lokale sport- en beweegleven: leden van sportverenigingen, mensen die bij ondernemende sportaanbieders sporten, deelnemers aan wandelgroepen of mensen die zelfstandig gaan hardlopen, fietsen of skeeleren.

2. De kansrijke groep (± 10%)

Naast de actieve helft is er een groep inwoners die best meer wil bewegen, maar voor wie dat niet vanzelf gaat. In deze groep zitten vaak mensen met een lagere sociaaleconomische positie, inwoners met een migratieachtergrond, ouderen die hun sport zijn kwijtgeraakt of jongeren die na hun teamsport niets nieuws hebben gevonden.

3. De kwetsbare groep (± 20%)

Een derde groep inwoners heeft een grotere afstand tot sport en bewegen. Het gaat om mensen voor wie deelname niet vanzelfsprekend is vanwege fysieke, mentale of sociale problemen. Voor hen is sport niet het doel, maar soms wel een waardevol middel, bijvoorbeeld om weer structuur te vinden, contacten op te doen of gezondheidsproblemen te beperken.

4. De groep die niet te verleiden is (± 20%)

Tot slot is er een kleine groep inwoners (naar schatting circa 20 procent) die niet of nauwelijks te verleiden is tot sport en bewegen. Voor hen is het vooral belangrijk dat de samenleving uitnodigend blijft, zodat kansen om mee te doen ontstaan, ook als ze daar nu geen gebruik van maken.

Met bovenstaande indeling houden we rekening als het gaat om het maken van beleidskeuzes. Deze zullen in het volgende hoofdstuk verder worden toegelicht en uitgewerkt.

Landelijke ambitie - In 2040 voldoet 75 % van de Nederlanders aan de beweegrichtlijn

In 2023 is op initiatief van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), de Beweegalliantie opgericht. In deze alliantie werkt VWS samen met partijen uit onder meer de zorg, het maatschappelijk en sociaal domein, onderwijs, bedrijfsleven, sport, kennisinstellingen, gemeenten en andere departementen samen. Missie van dit landelijke netwerk is om meer Nederlanders, meer te laten bewegen, elke dag en overal. Het wil dit bereiken door succesvolle beweeginitiatieven op te schalen en beleid te beïnvloeden, met het uiteindelijke doel dat 75% van de Nederlanders in 2040 aan de beweegrichtlijnen voldoet. Op dit moment ligt dit percentage landelijk rond de 48%. In Raalte ligt dit percentage op ruim 50%.

Hardware: Landelijk beleidsplan Toekomstbestendige Sportinfrastructuur

De sportsector staat voor grote uitdagingen. Het Rijk geeft aan dat Nederland een beperkte fysieke ruimte heeft waarin veel opgaven samenkomen en ruim 60% van de sportaccommodaties verouderd is en toe is aan renovatie, vernieuwing en verduurzaming. Om ook in de toekomst voldoende mogelijkheden voor sport en bewegen te bieden, heeft het Rijk een beleidsplan opgesteld dat inzet op een toekomstbestendige sportinfrastructuur. Dit vraagt om een gezamenlijke aanpak van gemeenten, sportsector (zoals sportorganisaties en sportbonden) en ruimtelijke partners. Het Rijk benadrukt de cruciale rol van gemeenten bij het

realiseren en onderhouden van sportvoorzieningen en beweegvriendelijke omgevingen, omdat zij het dichtst betrokken zijn bij sport, het beste zicht hebben op de lokale situatie en regie voeren over inrichting van de leefomgeving. Daarom wil het Rijk zowel beleidsmatige als financiële ondersteuning bieden. Bij beleidsmatig worden genoemd: een Nationale richtlijn sport- en beweegruimte, een Handreiking Omgevingswet voor integratie van sport en bewegen en stimuleren van integrale huisvestingsplannen (IHP Sport en Bewegen), inclusief verduurzaming en regionale samenwerking. Op financieel vlak wil het Rijk het bestaande instrumentarium (regelingen) herinrichten zodat middelen beter aansluiten bij regionale opgaven en lokale planvorming.

Hardware: Verduurzamingsopgave sportaccommodaties

Een belangrijke uitdaging is de verduurzamingsopgave die volgt uit het Nationale Klimaatakkoord en het Europese klimaatbeleid. Het gaat om het toekomstbestendig maken van sportaccommodaties door inzet op bijvoorbeeld CO₂-reductie (waaronder energiebesparing), duurzaam beheer van sportvelden, klimaatadaptatie en circulair bouwen. Dit draagt bij aan het behalen van klimaatdoelstellingen en versterkt tevens de maatschappelijke waarde van sportlocaties als gezonde, inclusieve en duurzame ontmoetingsplekken. Voor onze lokale situatie betekent dit, dat in samenwerking met stakeholders/ belanghebbenden en sportorganisaties stappen gezet moeten gaan worden om de toekomstige verduurzamingsdoelstellingen te kunnen realiseren.

Hardware: Verschuiving in sportgedrag vraagt om verbreding in faciliteren in hardware

Een andere belangrijke ontwikkeling is de *verschuiving in sportgedrag*. Waar voorheen de georganiseerde sportvereniging de norm was, groeit nu het aantal mensen dat ongeorganiseerd sport, thuis of in de openbare ruimte of bij een ondernemende sportaanbieder. Volgens [toekomstverkenningen](#) zal in 2030 een groter deel van de Nederlanders buiten verenigingsverband actief zijn, bijvoorbeeld door te wandelen, fietsen of hardlopen. Deze trend vraagt om een andere manier van faciliteren en stimuleren: meer ruimte in de openbare ruimte, aandacht voor Urban Sports en laagdrempelige vormen van bewegen.

Tegelijkertijd staan door deze verschuiving in sportgedrag, de exploitatie en bezettingsgraad van sportaccommodaties voor de georganiseerde sport onder druk, vooral bij kleinere verenigingen en in buurtdorpen. Om de sport- en beweeginfrastructuur toekomstbestendig te houden, is het wenselijk dat sportaccommodaties zo worden ingericht en gebruikt dat ze door meerdere doelgroepen, organisaties en beweegvormen kunnen worden benut. Dat draagt bij aan efficiënt ruimtegebruik, een gezonde exploitatie en meer kansen voor veelzijdig bewegen dicht bij huis. Lokale sportorganisaties zetten hier ook al op in en dit willen we stimuleren en faciliteren.

Orgware: Toenemende en complexe wet en regelgeving drukt belangstelling voor vrijwilligersfuncties

De druk op sportvrijwilligers, neemt toe door meer en complexere wet- en regelgeving op gebieden als integriteit, privacy en veiligheid, die sportverenigingen als organisatie verplichten meer taken uit te voeren naast de sport zelf. Veel vrijwilligers doen het werk naast hun reguliere baan en sociale leven. De extra taken die voortkomen uit de wetgeving, maken het steeds moeilijker dit te combineren. De toenemende regeldruk is vooral voelbaar bij structurele

vrijwilligersfuncties. Er is minder belangstelling om structurele taken te gaan doen, zoals bestuursfuncties. Voor eenmalige en kortdurende taken zijn vaak nog wel voldoende vrijwilligers te vinden.

Orgware: Maatschappelijke (meer)waarde van Sport en Bewegen voor ander beleid

Een andere belangrijke ontwikkeling is de groeiende aandacht voor *de maatschappelijke meerwaarde van sport en bewegen*. Vanuit het principe van Social Return on Investment (SROI) komt steeds nadrukkelijker in beeld dat elke euro die wordt geïnvesteerd in sport en bewegen, meervoudig kan terugvloeien in gezondheid, welzijn, arbeidsparticipatie en sociale cohesie (Kenniscentrum Sport & Bewegen, 2023). Sport en bewegen leveren dus niet alleen fysieke winst op, maar versterken ook de sociale en economische vitaliteit van de samenleving.

2.5 Regionale samenwerking in IJsselland

Gemeenten in de regio IJsselland werken samen aan thema's uit het landelijk Sportakkoord die lokaal vaak te groot of complex zijn om alleen op te pakken. Door kennis, capaciteit en middelen te bundelen, versterken we de uitvoering van het lokale Sport- en Beweegbeleid. Onder regie van Sportnetwerk Overijssel (SNO), de regioadviseur van Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) en de Adviseur Lokale Sport wordt samengewerkt op vijf thema's:

1. Meedoen en ontmoeten

Gemeenten in de regio IJsselland willen de sport- en beweegdeelname van inwoners met een lage sociaal-economische positie vergroten. Dit sluit direct aan bij het thema Inclusie en diversiteit uit het Raalter Sportakkoord. Omdat lokaal vaak kennis en capaciteit ontbreken, bundelen we regionaal expertise om beter te begrijpen hoe we deze doelgroepen bereiken en wat werkt om hen structureel in beweging te krijgen. Zo versterken we de vitaliteit van inwoners én bevorderen we ontmoeting en verbinding in buurten en wijken.

2. Aangepast Sporten

Iedereen moet kunnen meedoen aan sport en bewegen, ook inwoners met een beperking. Ook dit thema sluit direct aan bij het lokale thema Inclusie en diversiteit. Omdat het aanbod lokaal vaak te klein of te specialistisch is, werken gemeenten in IJsselland samen om kennis, expertise en middelen te bundelen. Zo vergroten we de toegankelijkheid van sportaanbod en versterken we de ondersteuning via regiocoaches Aangepast Sporten. Daarmee dragen we bij aan een samenleving waarin sport voor iedereen bereikbaar is.

3. Vitale sportaanbieders

Sterke verenigingen en sportaanbieders vormen het hart van de lokale sport- en beweeginfrastructuur en zijn onmisbaar voor de thema's Vitale Aanbieders en Ruimte voor Sport. Toch staan veel verenigingen onder druk door vrijwilligers- en financiële tekorten. Door regionaal samen te werken bundelen gemeenten, Sportbedrijven en partners hun kennis en capaciteit. Zo kunnen we verenigingen beter ondersteunen bij goed bestuur, vrijwilligersbeleid en een sociaal veilige sportomgeving, en behouden we een gevarieerd en toekomstbestendig sportaanbod in Raalte.

4. Werkgeverschap

De inzet van buurtsportcoaches is een belangrijk beleidsinstrument voor het uitvoering geven aan de ambities uit het Sportakkoord. Soms is voor een lokale ambitie, de benodigde taak of rol te klein of specifiek om lokaal een aantrekkelijke baan te kunnen bieden. Door regionaal samen te werken als werkgever, kunnen gemeenten voor de lokale opdrachten goed opgeleid personeel aantrekken en behouden. En andersom krijgen medewerkers ontwikkelkansen, blijft het werk goed georganiseerd en kunnen inwoners beter en vaker sporten en bewegen.

5. Talentontwikkeling

Binnen het *Overijssels Sport- en Beweegakkoord* is *Topsport en Talentontwikkeling* een hoofdthema. Onder het motto '*In Overijssel mag je groot worden*' bouwt SNO aan een regionale opleidingsstructuur waarin lokale verenigingen, onderwijs en talentcentra samenwerken. Zo krijgen talentvolle sporters in hun eigen regio ontwikkelkansen en profiteren lokale verenigingen van extra kennis en begeleiding om talentvolle bewegers lokaal (langer) te kunnen begeleiden in hun ontwikkeling. Raalte wordt in dit verband genoemd als mogelijke satellietlocatie voor handbal en aangepast badminton.

2.6 Lokale kaders en ontwikkelingen

Naast landelijke en regionale trends en ontwikkelingen zijn er lokale kaders waarmee we rekening houden bij de ontwikkeling en uitvoering van Sport- en Beweegbeleid. Deze worden hieronder besproken.

Koersdocument Sociaal Domein

Het *Koersdocument Sociaal Domein* vormt een belangrijk uitgangspunt voor het Sport- en Beweegbeleid in Raalte. Met dit koersdocument wordt richting gegeven hoe we als gemeente willen omgaan met grote maatschappelijke opgaven, zoals dubbele vergrijzing, toenemende gezondheidsverschillen en mentale kwetsbaarheid. Het koersdocument heeft drie hoofdambities: Bestaanszekerheid bieden, Gezond leven makkelijker maken en Kansengelijkheid versterken.

Binnen de hoofdambitie 'Gezond leven makkelijker maken' worden voldoende sporten en bewegen door onze inwoners als belangrijke speerpunten gezien, omdat ze niet alleen bijdragen aan lichamelijke gezondheid, maar ook aan mentale veerkracht en sociale verbinding.

De jeugd vormt hierbij een belangrijke doelgroep. We besteden extra aandacht aan het stimuleren van het veelzijdig bewegen bij jeugd in de basisschoolleeftijd, omdat dit veel positieve effecten heeft op hun gezondheid en ontwikkeling. Door kinderen en jongeren van jongs af aan plezier te laten beleven aan bewegen, wordt de basis gelegd voor een gezonde leefstijl later in het leven. Daarnaast is de inrichting van de leefomgeving de grootste knop waar we als gemeente aan kunnen draaien. Met aantrekkelijke, veilige en uitnodigende plekken om te sporten en bewegen en elkaar te ontmoeten, kunnen we het beweeggedrag van inwoners het meest positief beïnvloeden. Het sociaal domein vervult hierbij een actieve rol als gesprekspartner bij gebieds- en woningbouwontwikkeling, zodat gezondheid en bewegen al in de planvorming worden meegenomen.

Verder is vanuit de hoofdambitie ‘Kansengelijkheid versterken’ een belangrijk kernprincipe in het koersdocument ‘Ongelijk investeren voor gelijke kansen’: in wijken en dorpen waar inwoners minder vanzelfsprekend meedoen, zet de gemeente extra in op sport en bewegen. In onze gemeente gaat het dan vooral om de aandachtswijken in Raalte-centrum.

Aanvullend op een uitnodigende leefomgeving, organiseren we in deze aandachtswijken initiatieven om inwoners te stimuleren om ook daadwerkelijk gebruik te maken van de openbare ruimte, bijvoorbeeld door middel van het organiseren van activiteiten. Tot slot zien we in bewustwordingscampagnes een belangrijk instrument om inwoners te stimuleren naar gezonde keuzes zoals vaker sporten en bewegen en gebruik te maken van het bestaande sport- en beweegaanbod.

Groeiopgave en toekomstbestendige dorpen en wijken

De gemeente staat voor grote ruimtelijke en maatschappelijke opgaven. Focus van de gemeente Raalte ligt op bouwen aan groei en werken aan sterke wijken en dorpen. Met de groeiambitie wil de gemeente naast vergroten van de beschikbaarheid van woon- en werklocaties ook een bijdrage leveren aan het versterken van kwaliteit van leven en de leefomgeving van de kernen. Verder zijn er een aantal wijken en dorpen waar diverse fysieke en sociale opgaven samenkomen, zoals vervangingsopgave, groot onderhoud, vergrijzing en toekomstbestendigheid. Om ervoor te zorgen dat alle wijken nu en in de toekomst een fijne plek zijn om te wonen gaat de gemeente samen met inwoners en samenwerkingspartners aan de slag met planvorming voor een aanpak. Beide opgaven raken ook andere beleidsterreinen, zoals sport en bewegen.

Bewegingsonderwijs in private sporthallen: gedeelde verantwoordelijkheid

De gemeente heeft een wettelijke taak om te zorgen voor voldoende voorzieningen om bewegingsonderwijs mogelijk te maken in het primair onderwijs. In de meeste kleinere kernen volstaat een gymlokaal voor het bewegingsonderwijs. Veel dorpen in de gemeente Raalte hebben deze gymlokalen echter op eigen initiatief, met veel gemeenschapszin en inzet van vrijwilligers, uitgebreid tot volwaardige sporthallen. Deze bijzondere initiatieven verdienen grote waardering, omdat ze aanzienlijk bijdragen aan het voorzieningenniveau, de leefbaarheid en de vitaliteit van de dorpen. De stichtingen die eigenaar en beheerder zijn, ontvangen jaarlijks een vergoeding per klokuur voor het beschikbaar stellen van het deel van de sporthal dat wordt gebruikt voor bewegingsonderwijs. Voor het overige gebruik in de gehele sporthal door vooral lokale verenigingen en dorpsactiviteiten, ligt de verantwoordelijkheid bij de stichting als eigenaar en beheerder.

Omdat sommige van deze accommodaties inmiddels al decennia oud zijn en er een moment komt om de toekomstopties, zoals renovatie of vervanging, af te wegen is het belangrijk helderheid te geven over de gemeentelijke rol bij hun instandhouding. In deze nota wordt daarom hiervoor binnen de beleidspijler Accommodaties een kader opgenomen.

3. Richtinggevende uitgangspunten voor toekomstbestendig Sport- en Beweegbeleid

Met deze nota leggen we de kaders vast voor de toekomst van sport en bewegen in Raalte. Ze geven richting aan waar we naartoe willen en helpen om in tijden van beperkte middelen en capaciteit bewuste keuzes te maken. De gekozen koers is gebaseerd op de aanleiding voor dit beleid, uitgevoerde analyses en relevante landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen.

3.1 Ons Sport- en Beweegbeleid richt zich op behoud én groei

Niet alle inwoners van Raalte sporten of bewegen evenveel, en de betekenis die zij aan sport en bewegen geven, verschilt sterk. Voor de één is sport of bewegen een vanzelfsprekend onderdeel van het dagelijks leven, terwijl een ander drempels ervaart of zich minder aangesproken voelt door het bestaande aanbod. Ons beleid richt zich op twee onderscheiden groepen inwoners:

1. De actieve helft – behouden (± 50%)

Voor deze groep is het belangrijk dat ze kan blijven doen, wat ze nu doet? En dat dit ook in de toekomst mogelijk blijft. Dat vraagt bijvoorbeeld om goede en toegankelijke voorzieningen, vitale sportverenigingen en ondernemende sportaanbieders, veilige fietsroutes, aantrekkelijke wandelpaden en sportaccommodaties die passen bij de tijd. De uitdaging is om deze groep te *behouden*: tevreden, betrokken en actief.

2. De kansrijke groep – activeren (± 10%)

Hoewel het landelijke doel is dat in 2040 75% van de inwoners voldoende beweegt, stellen we voor dit Sport- en Beweegbeleid eerst een realistischer en haalbaarder doel: 60%. Dit percentage is gebaseerd op groei bij de kansrijke groep voor wie sporten of bewegen niet vanzelfsprekend is, maar met de juiste stimulans wél haalbaar. Dit doel is beter haalbaar in de komende tien jaar met de middelen die de gemeente heeft. Door deze groep extra te stimuleren, bereiken we met onze beschikbare middelen, het meeste resultaat.

Zij heeft vooral behoefte aan laagdrempelige, herkenbare en betaalbare activiteiten in de eigen buurt, met nadruk op plezier, ontmoeting en vertrouwen. Door in deze groep te investeren, kunnen we relatief veel gezondheidswinst behalen en ongelijkheid verkleinen. Het gaat onder andere om inwoners met een lage sociaaleconomische positie, ouderen die na hun pensioen hun vaste sport- of beweeggroep verliezen en jongeren die na het stoppen met teamsport geen nieuw beweegritme vinden.

Ook inwoners die aangewezen zijn op Aangepast Sporten, vanwege een fysieke, visuele, auditieve of verstandelijke beperking, horen bij deze kansrijke groep waarvoor we de sport- en beweegdeelname willen vergroten.

3.2 Inzet op 20% doelgroep – initiatief ligt bij andere beleidsdoelen en beleidsterreinen

Voor ongeveer 20% van onze inwoners is sporten of bewegen geen vanzelfsprekende keuze. Zij ervaren vaak meerdere belemmeringen - zoals gezondheidsproblemen, armoede, beperkte mobiliteit of sociaal isolement - waardoor sport en bewegen in hun dagelijks leven niet haalbaar of relevant lijken.

Toch kan juist voor deze groep sport en bewegen een waardevol middel zijn om gezondheid, zelfvertrouwen en sociale verbinding te versterken. Dat lukt echter alleen wanneer dit wordt ingebed in intensieve en integrale begeleiding door professionals, waarbij sport, zorg en welzijn nauw samenwerken. Deze inwoners blijven meestal afhankelijk van zo'n ondersteunende structuur om actief te blijven. En daarom ligt de primaire verantwoordelijkheid voor de keuze en financiering om sport- en beweegactiviteiten voor deze doelgroep in te zetten, bij de beleidsterreinen met beleidsdoelen die gericht zijn op het ondersteunen, verlichten of wegnemen van de meervoudige belemmeringen, die deze doelgroep ervaart. Denk hierbij aan zorg, welzijn of participatie. Vanuit Sport en Bewegen vervullen we hierbij een aanjagende en verbindende rol: we signaleren en attenderen op kansen, denken en organiseren mee aan de samenwerking tussen partners om dit sport en beweegaanbod tot stand te brengen.

3.3 Talentvolle sporters als nieuwe 'doelgroep'

Binnen het Sport- en Beweegbeleid krijgt de talentvolle sporter een duidelijke plek. Waar de aandacht voorheen vooral lag bij breedtesport en sportstimulering, erkennen we nu dat het ontwikkelen en ondersteunen van sporttalent bijdraagt aan een sterk en inspirerend sportklimaat. Onze focus ligt op het ondersteunen van *lokale verenigingen*, zodat talentvolle sporters binnen hun eigen club in Raalte kunnen groeien en zich ontwikkelen.

Talentontwikkeling gaat daarbij niet alleen om sportieve prestaties, maar ook om het versterken van lokale trots, het vergroten van de zichtbaarheid van sporten en het inspireren van andere jongeren en de samenleving.

3.4 Ongelijk investeren voor gelijke kansen

In aansluiting op het Koersdocument Sociaal Domein hanteren we in het Sport- en Beweegbeleid bij het inrichten van een sterk sport- en beweegfundament ook het principe 'ongelijk investeren voor gelijke kansen'. Als het gaat om het kunnen profiteren van de positieve effecten van sport en bewegen, zijn de kansen ook niet voor iedereen gelijk zijn. Factoren zoals leefomgeving, sociaaleconomische positie, opleidingsniveau of culturele achtergrond beïnvloeden in sterke mate of iemand daadwerkelijk sport of beweegt. Daarom kiezen we bewust voor gerichte en gedifferentieerde inzet. Gelijke investeringen leiden immers niet automatisch tot gelijke kansen; soms is juist méér nodig op plekken of bij groepen waar de drempels hoger liggen. We bepalen met behulp van data en lokale kennis waar onze inzet het meest nodig en effectief is ([zie bijlage 3](#)). Waar mogelijk verbinden we deze inzet aan bredere maatschappelijke en ruimtelijke opgaven, zoals de toekomstbestendige inrichting van wijken en dorpen.

3.5 Regionale samenwerking als dat lokale meerwaarde oplevert

De gemeente Raalte participeert in regionale samenwerkingen op het gebied van sport en bewegen wanneer deze aantoonbare meerwaarde hebben voor de lokale praktijk. Regionale afstemming is geen doel op zich, maar een middel om het sport- en beweegklimaat in Raalte te versterken.

3.6 Veelzijdig bewegen als uitgangspunt

Veelzijdig bewegen vormt een belangrijk uitgangspunt bij de ontwikkeling en uitvoering van ons Sport- en Beweegbeleid. We gaan ervan uit dat bewegen in verschillende vormen, omgevingen en intensiteiten bijdraagt aan een gezonde, vaardige en actieve leefstijl voor iedereen. Door inwoners te stimuleren om breed en gevarieerd te bewegen, ontwikkelen zij niet alleen hun fysieke vaardigheden, maar ook hun zelfvertrouwen, sociale verbondenheid en plezier in bewegen. Dat vergroot de kans dat mensen op de lange termijn actief blijven.

3.7 Samenhang met ander beleid is randvoorwaardelijk voor een sterk sport- en beweegfundament

De mate waarin het Sport- en Beweegfundament toereikend is, hangt sterk samen met hoe de gemeente andere beleidsterreinen vormgeeft. Beleidskeuzes op het gebied van bijvoorbeeld ruimtelijke inrichting, gezondheid, welzijn, onderwijs en duurzaamheid bepalen in belangrijke mate of inwoners daadwerkelijk kunnen sporten en bewegen.

Daarom is het belangrijk dat de uitgangspunten van het Sport- en Beweegbeleid óók richtinggevend zijn voor deze aanverwante domeinen. Alleen wanneer deze beleidsterreinen in samenhang worden uitgevoerd, kan het sport- en beweegfundament zich volledig ontwikkelen en duurzaam bijdragen aan een vitale, inclusieve en gezonde gemeente Raalte.

Voorwaardelijke, ondersteunende beleidsterreinen voor de basis van het Sport en Beweegfundament zijn:

- *Openbare ruimte* – gericht op het creëren van beweegvriendelijke omgevingen en toegankelijke sport- en speelplekken, in lijn met het Koersdocument Sociaal Domein en het plan Buiten bewegen, beleven, spelen en ontmoeten.
- *Inkomensondersteuning* – het bevorderen van sportdeelname voor inwoners met beperkte financiële middelen.
- *Vrijwilligersondersteuning* – het versterken van maatschappelijke organisaties als dragers van sport en bewegen.
- *Ruimtelijke en economische ontwikkeling* – ruimte bieden aan ondernemende sportaanbieders en nieuwe sportinitiatieven.
- *Recreatie en toerisme* – het stimuleren van bewegen door de aanleg en het onderhoud van aantrekkelijke wandel- en fietsroutenetwerken.
- *Beheer- Vastgoed* - het duurzaam, efficiënt en toekomstbestendig beheren en onderhouden van gemeentelijke sportvoorzieningen.

4. Beleidspijlers voor Sport en Bewegen

Het Sport- en Beweegbeleid van de gemeente Raalte is opgebouwd uit verschillende pijlers. Samen vormen ze de lagen 'basis' en 'basis +' van het Sport- en Beweegfundament dat we als gemeente willen ontwikkelen en beschikbaar stellen (zie figuur paragraaf 2.1).

Deze pijlers zijn:

1. Sportstimulering
2. Verenigingsondersteuning
3. Accommodaties (inclusief tarieven)
4. Sportsubsidies

Elke beleidspijler heeft eigen beleidskaders die richting geven aan onze keuzes en inzet. Deze kaders zijn grotendeels gebaseerd op eerder vastgestelde beleidsdocumenten, maar zijn aangescherpt en verder geconcretiseerd op basis van de landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen en trends die zijn geschetst in hoofdstuk 2. Daarnaast hebben we ze aangevuld met thema's en doelgroepen die in het huidige beleid nog onvoldoende waren uitgewerkt - de zogenoemde *witte vlekken* - om zo beter aan te sluiten bij de ambities en doelen van het Raalter Sportakkoord. Per kader wordt aangegeven welke beleidsterreinen primair verantwoordelijk zijn voor de uitvoering en welke beleidsterreinen adviserend zijn.

4.1 Beleidspijler Sportstimulering

De volgende paragrafen beschrijven de beleidskaders die invulling geven aan de beleidspijler Sportstimulering. Ze gaan in op het behoud van 50% sportdeelname, de gerichte groei bij de 10%-doelgroep met extra aandacht voor gelijke kansen, de ontwikkeling van talent en topsport als inspiratiebron voor de hele gemeenschap en het belang van marketing en communicatie om inwoners te bereiken, te motiveren en te verbinden.

4.1.1. Beleidskaders voor behoud van 50% sportdeelname

In de gemeente Raalte sport en beweegt op dit moment ongeveer 50% van de inwoners voldoende. Dit is een stevig uitgangspunt, maar geen vanzelfsprekendheid. Landelijke en lokale trends laten zien dat steeds meer mensen buiten de traditionele sportvereniging actief zijn, bijvoorbeeld via ondernemende sportaanbieders of in zelfgeorganiseerde vormen in de openbare ruimte. Als we dit hoge deelnamepercentage willen behouden, vraagt dat om een breder perspectief op sportstimulering en goede faciliteiten voor zelfstandig en informeel sporten.

Daarnaast blijkt uit de analyse van het Raalter Sportakkoord dat er nog winst te behalen is bij de jeugd. Door kinderen breed kennis te laten maken met verschillende sport- en beweegvormen, kunnen zij ontdekken waar hun sportplezier ligt. Dat plezier vormt de basis voor een leven lang met plezier sporten en bewegen en draagt bij aan gezondere leefstijlkeuzes op latere leeftijd. Met deze beleidspijler richten we ons dus niet alleen op het stimuleren van sportdeelname in de traditionele zin, maar ook op het ondersteunen van nieuwe vormen van bewegen, het versterken van sportplezier bij de jeugd en het creëren van laagdrempelige mogelijkheden om zelfstandig actief te blijven.

1. Faciliteren van georganiseerd sporten en bewegen

De gemeente ondersteunt vitale sportverenigingen via drie beleidspijlers: verenigingsondersteuning, accommodaties (inclusief tarieven) en subsidies.

Primair verantwoordelijk beleidsterrein: Sport en Bewegen

2. Faciliteren van ongeorganiseerd sporten en bewegen

De gemeente creëert en onderhoudt een beweegvriendelijke leefomgeving voor ongeorganiseerd sporten. Dit doet zij door bij de inrichting van de openbare ruimte de uitgangspunten uit het beleidsplan *Buiten Bewegen, Beleven, Spelen, Ontmoeten* (onderdelen Bewegen en Spelen) toe te passen, en binnen het recreatie- en toerismebeleid te zorgen voor een gevarieerd netwerk aan routes voor ongeorganiseerd sporten. Denk bijvoorbeeld aan mountainbike en gravelroutes.

Primair verantwoordelijk beleidsterrein: Openbare Ruimte en Recreatie en Toerisme

Adviserend beleidsterrein: Sport en Bewegen

3. Faciliteren van anders georganiseerd sporten en bewegen

De gemeente stimuleert ruimte voor nieuwe sportvormen en ondernemende sportaanbieders door in omgevingsplannen en ruimtelijke ontwikkelingen te voorzien in voldoende en goed gespreide vestigingsmogelijkheden.

Primair verantwoordelijk beleidsterrein: Ruimtelijke Ontwikkeling

Adviserend beleidsterrein: Sport en Bewegen en Economie

4. Stimuleren van kinderen tot en met jongvolwassenen (speerpuntdoelgroep)

Binnen deze speerpuntdoelgroep onderscheiden we leeftijdsgroepen en thema's. Per leeftijdsgroep of thema is een kader opgesteld.

a. Vroege motorische ontwikkeling (0–4 jaar)

De gemeente stimuleert dat veelzijdig bewegen een structureel onderdeel wordt van de dagopvang bij voorschoolse voorzieningen (peuterspeelzalen, kinderdagverblijven).

Primair verantwoordelijk beleidsterrein: Onderwijs en Jeugdbeleid

Aanjagende, adviserende rol: Sport en Bewegen

b. Eigen sportplezier en talent ontdekken (4–12 jaar)

De gemeente zorgt dat elk basisschoolkind wekelijks kan deelnemen aan een gevarieerd sport- en beweegaanbod op of rondom de school, tijdens pauzes of na schooltijd. Bijvoorbeeld door het 2+1+2 beweegconcept te faciliteren.

Primair verantwoordelijk beleidsterrein: Onderwijs en Sport en Bewegen

c. Jongeren eigentijds uitdagen in de openbare ruimte (12–18 jaar)

Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt gezorgd voor uitdagende beweegmogelijkheden die aansluiten bij de belevingswereld van jongeren

Primair verantwoordelijk beleidsterrein: Openbare Ruimte en Beheer

Adviserend beleidsterrein: Sport en Bewegen

d. Behoud van jongeren in sport (12–24 jaar)

De gemeente stimuleert sportaanbieders om jongeren te behouden voor sport en bewegen, hetzij op een andere manier of bij een andere sportaanbieder, als zij (willen) stoppen met hun lidmaatschap.

Primair verantwoordelijk beleidsterrein: Sport en Bewegen

Adviserend beleidsterrein: Jeugdbeleid en Mentale Gezondheid

4.1.2. Beleidskaders voor gerichte groei Sport- en beweegdeelname bij de 10%-doelgroep

Zoals in paragraaf 3.1 toegelicht willen we de komende tien jaren gericht werken aan groei in sport- en beweegdeelname naar 60%. Bij de hoofduitgangspunten voor dit Sport- en Beweegbeleid hebben we al aangegeven dat we ons hiervoor willen inzetten door de zogenoemde 10% doelgroep meer te activeren tot sport- en beweegdeelname. Dit zijn immers inwoners die met een klein duwtje in de rug gestimuleerd kunnen worden om weer te gaan sporten of bewegen en dit vervolgens zelfstandig kunnen blijven doen.

In lijn met het Raalter Sportakkoord en het landelijke thema Inclusie en Diversiteit, richten we ons binnen deze 10% doelgroep in eerste instantie op inwoners met een lage sociaal-economische positie en op inwoners die zijn aangewezen op Aangepast Sporten. Omdat deze thema's/doelgroepen binnen de samenwerking in de regio IJsselland worden opgepakt, kiezen we er bewust voor om lokaal te investeren in deze regionale samenwerkingsstructuren. Zo versterken we het lokale aanbod en de ondersteuning, en kunnen we met gezamenlijke kennis, capaciteit en middelen meer inwoners bereiken en in beweging brengen.

De '20%-doelgroep' met een grote beweegachterstand kent vaak meervoudige problematiek en vraagt om langdurige, professionele en vaak ook individuele begeleiding. Het is daarom niet realistisch om groei in sportdeelname binnen deze doelgroep primair vanuit het Sport- en Beweegbeleid te realiseren. De verantwoordelijkheid én de benodigde financiële middelen horen in de eerste plaats bij de beleidsterreinen, die aan deze problematiek werken. Het Sport- en Beweegbeleid kan hierin ondersteunend zijn, maar neemt niet de hoofdrol.

1. We willen de structurele sport- en beweegdeelname van inwoners in lage-SEP wijken vergroten

We willen dit via twee sporen gaan bereiken:

- Regionale samenwerking: door bij te dragen aan de regionale samenwerking op dit thema kunnen we gebundelde kennis, expertise en adviezen benutten, die we lokaal kunnen toepassen.
- Lokaal integraal opdrachtgeverschap: we geven buurtsportcoaches, maatschappelijke partners en/of ondernemende partijen gezamenlijke opdrachten, die bijdragen aan het bereiken van dit doel. Per opdracht is helder welke rol we van elke partij vragen en welk budget beschikbaar is. Dit maakt gemeentelijke regie effectief.

Primair verantwoordelijk beleidsterrein: Integraal Sociaal Domein 27+ en 27-

Aanjagende en adviserende rol: Sport en Bewegen, Versterken Sociale Basis en Preventieve Volksgezondheid

2. We willen de structurele sport- en beweegdeelname van inwoners met een fysieke, verstandelijke, visuele, auditieve beperking in Raalte vergroten

We willen dit bereiken door lokaal te investeren in het regionaal doel voor Aangepast Sporten. Dit betekent dat we met middelen en/of capaciteit eraan willen bijdragen om in IJsselland het aanbod voor Aangepast Sporten toegankelijker te maken en de ondersteuning van de lokale doelgroep door of via de Regiocoaches Aangepast Sporten te versterken. Zo kunnen onze lokale inwoners met een beperking beter begeleid worden en vergroten we de kans dat zij structureel kunnen sporten en bewegen in de regio IJsselland. Daarnaast gaan we voor de beleidspijler Accommodaties een beleidskader opnemen, dat onze gemeentelijke accommodaties voor binnensport, buitensport en zwembaden fysiek toegankelijk zijn voor Aangepast Sporten.

Primair verantwoordelijk beleidsterrein: Sport en Bewegen voor regionale deelname
Beheer voor geschikt maken gemeentelijke accommodaties

4.1.3. Beleidskaders voor Talentontwikkeling

Tot nu toe heeft het gemeentelijke sportbeleid in Raalte vooral de nadruk gelegd op de breedtesport. Daarmee ontbreekt een vorm van beleidsmatige ondersteuning van de doelen van het Raalter Sportakkoord thema: 'De maatschappelijke waarde van topsport'. In navolging van de visie van het Sportnetwerk Overijssel (SNO) op talentontwikkeling zetten we als gemeente in om een stimulerend sportklimaat te creëren, waarin ook ambitieuze en/of talentvolle sporters, de kans krijgen zich lokaal verder te ontwikkelen. Dat betekent, investeren in het versterken van kennis, vaardigheden en begeleiding binnen het lokale sporttechnische kader – trainers, coaches en verenigingen – zodat zij jonge talenten kunnen signaleren, begeleiden en behouden.

Omdat de benodigde kennis, expertise en opleidingsstructuren vaak de lokale schaal overstijgen, sluiten we aan bij de regionale aanpak van SNO. Binnen deze samenwerking kunnen we gezamenlijk bouwen aan een sterke regionale infrastructuur voor talentontwikkeling, waar ook de lokale sportverenigingen in Raalte van profiteren.

Mede in navolging van SNO faciliteert de gemeente Raalte geen individuele topsporters, teams of sportprestaties. We richten ons op de accommodaties (hardware) die nodig zijn om op hoog niveau te sporten. De focus ligt op binnensport, met name handbal. Raalte is van oudsher een handbalgemeente, met teams die op het hoogste landelijke competitieniveau spelen. Daarom is in Raalte dorp een topsporthal aanwezig, die geschikt is voor landelijk topniveau.

Vanwege de hoge eisen die topsport stelt aan accommodaties, concentreren we per tak van sport de topsportaccommodatie op één geschikte locatie. Dit voorkomt versnippering van middelen en versterkt de samenwerking met regionale partners, zoals SNO.

Verenigingen met teams of spelers, die op het hoogste landelijke niveau spelen, hebben vaak hoge kosten voor het huren en/of onderhouden van trainings- en wedstrijddruimtes, vooral binnensportverenigingen. Overigens wordt hier bedoeld op teams of spelers, die gedurende het sportseizoen vrijwel wekelijks op het hoogste landelijke competitieniveau spelen. Het gaat dus niet om een incidentele topsportwedstrijd of eenmalige landelijke kampioenschap die bij de eigen club wordt gehouden.

Om voor deze verenigingen, de huisvestingskosten van hun topsportteams financieel behapbaar te maken, willen we hierin gaan bijdragen. We willen daarbij verhoudingsgewijs meer ondersteuning kunnen bieden aan binnensportverenigingen met topsportteams, dan aan buitensportverenigingen, die vaak lagere kosten en meer eigen inkomsten (o.a. via eigen kantine) hebben. Zo maken we het mogelijk dat zowel binnen- als buitensportverenigingen met topsportteams structureel op het hoogste niveau kunnen blijven sporten, zonder dat de gemeente individuele prestaties financiert.

1. We vergroten de ontwikkelingsmogelijkheden voor ambitieuze en/of talentvolle sporters in Raalte

We realiseren dit door lokaal bij te dragen aan de opbouw van de regionale talentpiramide in IJsselland. Dit doen we door middelen, menskracht en faciliteiten beschikbaar te stellen die de piramide ondersteunen. Hiermee versterken we de ontwikkelingsmogelijkheden bij lokale sportaanbieders voor onze lokale talentvolle sporters.

Primair verantwoordelijk beleidsterrein: Sport en Bewegen

2. We concentreren binnensportaccommodaties voor topsport(teams)

Binnen de beleidspijler Accommodaties richt de gemeente zich per tak van sport op het concentreren van binnensportaccommodaties voor topsportteams op één geschikte locatie binnen de gemeente. Zo kan worden voldaan aan de hoge eisen die topsport stelt aan accommodatie, begeleiding en randvoorwaarden. Dit voorkomt versnippering van middelen en versterkt de samenwerking met regionale partners, zoals SNO.

Primair verantwoordelijk Beleidssterrein: Beheer
Aanjagende en adviserende rol: Sport en Bewegen

3. Bijdrage huisvestingskosten topsportverenigingen

Sportverenigingen die behoren tot de vier focussporten* krijgen ondersteuning bij de betaalbaarheid van trainings- en wedstrijdruimtes voor de sporters en/of teams die op het hoogste landelijke competitie niveau spelen. De bedoeling van dit kader is een basis te creëren waarmee binnensportverenigingen met relatief hogere huisvestingslasten dan buitensportverenigingen, een hogere bijdrage kunnen ontvangen. Zo wordt topsporten mogelijk zonder individuele prestaties te financieren.

* In het Raalter Sportakkoord 2023-2026 zijn voor het thema 'Maatschappelijke waarde van topsport' vier focussporten benoemd. Dat zijn Handbal, Voetbal, BMX en Aangepast Badminton.

4.1.4. Beleidskaders voor Marketing en Communicatie

Aansluitend op het koersdocument Sociaal Domein, waarin bewustwordingscampagnes worden ingezet om inwoners te stimuleren tot gezondere leefstijlkeuzes, nemen we voor de beleidspijler Sportstimulering een aparte pijler voor Marketing en Communicatie op. We geloven namelijk, dat het succesvol stimuleren van onze inwoners om te gaan of blijven sporten en bewegen, voor een groot deel kan worden bereikt met aansprekende Marketing en Communicatie.

Het doel is om inwoners beter te bereiken en enthousiasmeren om te sporten en bewegen of gebruik te maken van ondersteuningsaanbod. Dit geldt zeker voor de inwoners, die een grotere afstand tot sport en bewegen hebben (10% doelgroep).

Om dit te bereiken, hanteren we twee hoofdprincipes:

1. Het uitgangspunt voor onze Communicatie wordt Inleven (Social Marketing)

We willen met onze communicatie inwoners echt bereiken en enthousiasmeren. In plaats van vooral te 'zenden', richten we ons op luisteren, begrijpen en inspelen op de behoeften van de doelgroep. Zeker voor inwoners die minder vanzelfsprekend betrokken zijn bij sport en bewegen, kan dit het verschil maken.

Met 'Social Marketing' ontwikkelen we communicatiemiddelen en campagnes, die inwoners inspireren en motiveren om actief te bewegen of gebruik te maken van ondersteuningsaanbod.

2. Actieve samenwerking in gebruik van relevante kanalen

We willen voor verspreiding van informatie en campagnes actief samenwerking zoeken met verenigingen, maatschappelijke organisaties, ondernemers om de gezamenlijke kanalen en middelen af te stemmen op de voorkeuren van de doelgroep, zowel online als offline.

Primair verantwoordelijk beleidssterrein: Communicatie (voor Sociaal Domein)
Aanjagende en adviserende rol: Sport en Bewegen

4.2 Beleidspijler Ondersteuning Sportaanbieders

Onze gemeente heeft een rijk sport- en beweegaanbod, bij zowel sportverenigingen als ondernemende aanbieders. In dit beleidskader richten we ons specifiek op verenigingen en private beheerstichtingen waar vrijwilligers verantwoordelijk zijn voor het organiseren en/of uitvoeren van activiteiten. Deze verenigingen en stichtingen ervaren vaak toenemende druk door wet- en regelgeving en het moeilijk invullen van structurele functies. De ondersteuning van sportaanbieders omvat advies en begeleiding op organisatorisch en pedagogisch-didactisch gebied, zoals bijvoorbeeld ASM-scholing, zodat zij talentvolle sporters optimaal kunnen begeleiden en ontwikkelen. Door deze ondersteuning versterken we de veerkracht en vitaliteit van verenigingen en beheerstichtingen. Zo blijft een gevarieerd, inclusief en kwalitatief hoogstaand sport- en beweegaanbod beschikbaar voor alle inwoners.

1. Versterken ondersteuning van sportaanbieders, online en offline

We versterken de ondersteuning van sportaanbieders door een combinatie van persoonlijke begeleiding en digitale ondersteuning. Offline gebeurt dit via de Adviseur Sportaanbieders (in de buurt sportcoachrol), die verenigingen en andere aanbieders helpt bij hun ontwikkeling, organisatie en samenwerking. Online doen we dit via het digitale kennis- en informatieplatform, waar sportaanbieders actuele informatie, inspiratie en praktische hulpmiddelen vinden. Samen zorgen deze vormen van ondersteuning voor continuïteit, kennisdeling en versterking van de lokale sportinfrastructuur, en dragen ze bij aan de uitvoering van het Raalter Sportakkoord.

Primair verantwoordelijk beleidsterrein: Sport en Bewegen

2. Focusgebieden voor de Adviseur Sportaanbieders

Met onderstaande focusgebieden wordt lokaal geborgd dat sportaanbieders ondersteuning krijgen waar ze die het meest nodig hebben, dat kennis en ervaring gedeeld worden en dat het sportaanbod zowel kwalitatief als veelzijdig blijft aansluiten bij de behoeften van inwoners. De Adviseur Sportaanbieders richt zich lokaal op drie hoofdpunten:

1. Stimuleren van kwaliteitsvol en veelzijdig sportaanbod

Ondersteuning van verenigingen bij het ontwikkelen van gevarieerde, inclusieve en duurzame sportprogramma's, waarbij principes van veelzijdig bewegen en brede motorische ontwikkeling centraal staan.

2. Professionalisering van sportaanbieders

Begeleiding van besturen en kader bij vrijwilligersbeleid, organisatieontwikkeling, sociale veiligheid en andere organisatorische vraagstukken. Dit omvat ook scholing en kennisuitwisseling over nieuwe trends en ontwikkeling om verenigingen toekomstbestendig te maken

3. Toegankelijke dienstverlening en kennisdeling (inclusief Beheer digitaal platform)

Zorgen voor één herkenbaar loket voor persoonlijk contact en ondersteuning via het online kennis- en informatieplatform. Dit platform faciliteert kennisuitwisseling, actuele informatie en samenwerking tussen verenigingen. De adviseur Sportaanbieders stimuleert actief het gebruik en de verdere ontwikkeling van dit platform.

Primair verantwoordelijk beleidsterrein: Sport en Bewegen

3. Regionale samenwerking voor versterking vitale aanbieders

We investeren in de samenwerking binnen IJsselland op het thema Vitale Aanbieders om de lokale capaciteit en effectiviteit van verenigingsondersteuning te vergroten. Regionale kennis en ondersteuning worden lokaal benut, zodat Raalter verenigingen optimaal profiteren van gezamenlijke initiatieven en expertise.

Primair verantwoordelijk beleidsterrein: Sport en Bewegen

4.3 Beleidspijler Accommodaties

Sportaccommodaties vormen de basis om sporten en bewegen in Raalte mogelijk te maken. Het zijn plekken waar inwoners elkaar ontmoeten en zich verbonden voelen. De gemeente waardeert en faciliteert deze voorzieningen, maar beheert ze niet allemaal zelf. Veel zijn in handen van verenigingen en vrijwilligers. Hun inzet is van grote waarde.

De gemeente vervult een stimulerende en verbindende rol bij het behouden en versterken van deze voorzieningen. De beleidskaders richten zich op gemeentelijke accommodaties (binnen-, buitensport en zwembaden) en dienen als toetsingskader voor ondersteuning van private sportaccommodaties. Doel is het gebruik van accommodaties intensiever, toegankelijker en veelzijdiger te maken, zodat ze beter aansluiten bij de behoeften van inwoners en meer maatschappelijke waarde opleveren.

1. Toepassing van NOC*NSF normen en richtlijnen als uitgangspunt bij kwantiteit en kwaliteit voor gemeentelijke binnen- en buitensportaccommodaties

Daar waar de gemeente de binnen- en buitensportaccommodaties faciliteert, hanteert zij de normen en richtlijnen van NOC*NSF. Deze landelijke standaarden vormen de basis voor de behoeftebepaling (actuele en toekomstige sportbehoefte) en inrichting en kwaliteit van binnen- en buitensportaccommodaties (o.a. veiligheid en sporttechnische geschiktheid). Daarbij betrekken we ook landelijke en lokale ontwikkelingen, de gebruiksmogelijkheden van bestaande accommodaties en de organisatie van het gebruik. Investerings, zowel ruimtelijk als financieel, in vervanging of uitbreiding vinden alleen plaats bij een duidelijk onderbouwde en breed gedragen noodzaak. Door het hanteren van deze (sporttechnische) normen en richtlijnen bij ontwikkeling, inrichting en gebruik waarborgen we kwaliteit, veiligheid en functionaliteit.

NB:

1. Bij nieuwe initiatieven die het sport- en beweegaanbod kunnen versterken, gaan we graag in gesprek met de initiatiefnemers. We kijken daarbij samen hoe het nieuwe aanbod goed kan aansluiten bij bestaande voorzieningen en wat sportverenigingen al doen.
2. Bij private sportaccommodaties biedt de gemeente inhoudelijke ondersteuning en stimuleert samenwerking, maar verleent geen structurele financiële bijdragen. De gemeente beschikt over de mogelijkheid van een Stimuleringslening Sportaccommodaties die aangevraagd kan worden.

2. Intensiever en veelzijdiger gebruik van accommodaties

De gemeente stimuleert breder, veelzijdiger en intensiever gebruik van bestaande en nieuwe sportaccommodaties. Dit geldt zowel voor de eigen binnen- en buitensportaccommodaties als voor de private sportaccommodaties.

Bij nieuwbouw, renovatie, vervanging of herinrichting onderzoeken we zelf of stimuleren we actief onderzoek naar mogelijkheden die veelzijdig bewegen en combinaties in medegebruik bevorderen. Hierbij kijken we actief naar mogelijkheden voor:

- Medegebruik door verschillende verenigingen, scholen en maatschappelijke en ondernemende organisaties;
- Combinaties van binnen- en buitensport;
- Flexibel ingerichte ruimtes, die geschikt zijn voor meerdere beweegvormen.

Bij private sportaccommodaties ondersteunt de gemeente-initiatieven inhoudelijk en stimuleert samenwerking.

Primair verantwoordelijk beleidsterrein: Sport en Bewegen

3. Toegankelijke, bereikbare en sociaal veilige accommodaties

De gemeente hecht waarde aan zowel fysieke als sociale toegankelijkheid. We vinden het belangrijk dat onze inwoners kunnen deelnemen aan sport en bewegen, ongeacht beperking, leeftijd of achtergrond. Onze gemeentelijke accommodaties moeten daarom:

- Fysiek toegankelijk zijn, met bijzondere aandacht voor Aangepast Sporten (obstakelvrije routes, aangepaste voorzieningen);
- Goed bereikbaar zijn vanuit de woonomgeving;
- En een sociaal veilige en inclusieve omgeving bieden.

Verbeteringen worden gerealiseerd bij vervangingsmomenten of wanneer zich kansen voordoen.

Bij private sportaccommodaties biedt de gemeente inhoudelijke ondersteuning en heeft zij een stimulerende rol. De gemeente beschikt over een Stimuleringslening Sportaccommodaties die aangevraagd kan worden.

Primair verantwoordelijk beleidsterrein: Beheer

Adviserende rol: Sport en Bewegen, Verkeer en Groen

4. Verduurzamen van sportaccommodaties

De gemeente zet in op verdere verduurzaming van sportaccommodaties. Bij de gemeentelijke sportaccommodaties gebeurt dit bij vervangingsmomenten, renovaties of relevante ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen. Belangrijke aandachtspunten zijn:

- Energiebesparing en circulaire materialen;
- Klimaatbestendige inrichting van buitenruimtes;
- Toekomstbestendige exploitatie.

Bij private sportaccommodaties biedt de gemeente inhoudelijke ondersteuning en heeft zij een stimulerende en verbindende rol.

De gemeente beschikt over een Stimuleringslening Sportaccommodaties die aangevraagd kan worden.

Primair verantwoordelijk beleidsterrein: Beheer

Adviserende rol: Sport en Bewegen en Groen

5. Concentratie kwaliteitsvolle (top)sportvoorzieningen

De concentratie van binnensportvoorzieningen – zoals een zwembad of topsporthal – in één kern is doelmatig, gezien de hoge kosten en de eisen die aan deze accommodaties worden gesteld. Daarmee blijft de kwaliteit gewaarborgd en ontstaat een duurzaam en efficiënt gebruik van middelen. In aanleg worden deze voorzieningen zoveel mogelijk geconcentreerd in Raalte, met sportcentrum Tijenraan als centrale locatie. Dit complex biedt al meerdere hoogwaardige faciliteiten. Het zwembad heeft een duidelijke bovenlokale functie en de topsporthal is een geschikte locatie voor handbaltopsport en sportevenementen met een regionale uitstraling.

Primair verantwoordelijk beleidsterrein: Sport en Bewegen

6. Behoud voorzieningenniveau private sporthallen met bewegingsonderwijsruimte

We zien de maatschappelijke waarde van deze sporthallen en willen bijdragen aan het behoud ervan. De gemeente verleent daarom, op basis van aspecten als leeftijd en technische staat van de accommodatie (rondom 40 jaar na realisatie), draagvlak in de gemeenschap en eigenaarschap door de stichting, een eenmalige bijdrage voor de instandhouding van de accommodatie waar bewegingsonderwijs wordt gegeven. Deze bijdrage is bedoeld om de kwaliteit, functionaliteit en toekomstbestendigheid voor bewegingsonderwijs en brede sport- en beweegactiviteiten te waarborgen. Vanuit het beleidsterrein Onderwijs betreft dit een vergoeding op basis van de VNG-norm voor bouwkosten voor nieuwbouw van een lokaal bewegingsonderwijs.

Primair verantwoordelijk beleidsterrein: Onderwijs en Sport en Bewegen

7. Sport en bewegen in de ruimtelijke groeiopgave

Gezien de woningbouwontwikkelingen (groeiopgave), vooral in Raalte Noord en Heino, is het van belang om sport- en beweegvoorzieningen mee te nemen in de ruimtelijke onderzoeken en

eventuele planvorming. Het fysiek domein is kartrekker en vanuit sportbeleid kan richting worden gegeven aan de benodigde voorzieningen. Op deze manier worden sport en bewegen meegenomen als essentieel onderdeel van een gezonde en leefbare woonomgeving.

Primair verantwoordelijk beleidsterrein: Fysiek domein, Sport en Bewegen en Beheer

8. In elke kern is er minimaal één voetbalveld

Elke kern, behalve Lierderholthuis en Laag Zuthem, beschikt over minimaal één voetbalveld (op basis van behoefte). Bij de behoefte aan één veld is uitgangspunt kunstgras. De noodzaak van extra veldcapaciteit wordt bepaald op basis van beleidskader 1.

De gemeente voert het cultuurtechnisch onderhoud uit; verenigingen zijn verantwoordelijk voor het overige onderhoud. Nieuwe initiatieven die buiten de gemeentelijke verantwoordelijkheid of georganiseerde competitiesport vallen, kunnen op faciliterende of adviserende ondersteuning rekenen, maar niet op structurele financiële en investeringsbijdragen.

Primair verantwoordelijk beleidsterrein: Beheer en Sport en Bewegen

9. Behoud van de zwembaden De Tippe en Tijenraan

De gemeente hanteert het uitgangspunt van behoud van het overdekte zwembad Tijenraan in Raalte en het openluchtwembad De Tippe in Heino.

- **Zwembad Tijenraan** is een bovenlokale voorziening met een verzorgingsgebied dat verder reikt dan alleen Raalte en is beschikbaar voor alle inwoners van de gemeente om te voorzien in recreatief zwemmen, zwemles, doelgroep zwemmen, aqua sporten.
- **Zwembad De Tippe** in Heino wordt geëxploiteerd in samenwerking met vrijwilligers en voorziet in de lokale behoefte aan recreatief zwemmen.

De gemeente is niet verantwoordelijk voor de exploitatie van private zwembaden in Heeten en Luttenberg en draagt hier structureel financieel niet aan bij.

Primair verantwoordelijk beleidsterrein: Sport en Bewegen en
Leefbaarheid voor wat betreft de zwembaden in
Luttenberg en Heeten

10. Maatschappelijke tarieven voor onze gemeentelijke accommodaties

Sport en bewegen moeten voor iedereen betaalbaar blijven. De gemeentelijke sportaccommodaties worden door het Sportbedrijf beheerd, geëxploiteerd en verhuurd. Voor het gebruik door sportverenigingen stellen we maatschappelijke tarieven vast.

Deze maatschappelijke tarieven zijn voor het Sportbedrijf niet kostendekkend. Het Sportbedrijf wordt daarvoor gecompenseerd met een exploitatiebijdrage.

Primair verantwoordelijk beleidsterrein: Sport en Bewegen

4.4 Beleidspijler Sportsubsidies

Sportsubsidies zijn een belangrijk instrument om de ambities uit ons Sport- en Beweegbeleid te realiseren. Ze vormen geen doel op zich, maar een middel om initiatieven te stimuleren die bijdragen aan vitale verenigingen, actieve inwoners en toekomstbestendige voorzieningen.

Met een gerichte en flexibele inzet van middelen wil de gemeente sport- en beweeginitiatieven ondersteunen die passen binnen de pijlers Accommodaties, Sportstimulering en Verenigingsondersteuning. Daarbij streven we naar eenvoud in uitvoering en beperken we de administratieve lasten voor sportaanbieders. Zo kunnen beschikbare middelen maximaal bijdragen aan een actief, gezond en verbonden Raalte.

1. Sportsubsidies als middel voor realiseren doelstellingen van dit Sport- en Beweegbeleid

Sportsubsidies zijn geen doel op zich. Zij zijn een middel om resultaten te stimuleren en/of te kunnen behalen, die bijdragen aan het doel of de ambitie van beleidskaders binnen de pijlers *Accommodaties, Sportstimulering en/of Verenigingsondersteuning*.

Primair verantwoordelijk beleidsterrein:

Sport en bewegen als het gaat om subsidies voor Sportstimulering en/of Verenigingsondersteuning;

Duurzaamheid en/of Leefbaarheid als het gaat om subsidies voor sportaccommodaties, MFA's met sportfunctie.

2. Doelgerichte en flexibele inzet van subsidiebudgetten is mogelijk

De beschikbare subsidiebudgetten worden doelgericht en flexibel ingezet. Heroriëntatie of verschuiving van middelen is mogelijk wanneer met andere (subsidie)instrumenten en/of door toevoeging aan ander budgetten dezelfde beleidsdoelen of resultaten kunnen worden bereikt.

Het beperken van administratieve lasten voor sportverenigingen en sportaanbieders vormt daarbij een belangrijk afwegingscriterium. In sommige gevallen kan het daarom passender zijn om budgetten niet via een subsidieregeling, maar bijvoorbeeld als werkbudget voor buurtsportcoaches in te zetten, gericht op een specifieke opdracht of beleidsdoel binnen dit Sport- en Beweegbeleid.

Primair verantwoordelijke beleidsterrein:

Sport en Bewegen, als het gaat om subsidiebudgetten die bijdragen aan de doelen voor Sportstimulering en/of Verenigingsondersteuning.

5. Uitvoering van beleid

Een toekomstbestendig Sport- en Beweegbeleid vraagt niet alleen om duidelijke ambities, maar ook om een goed georganiseerde uitvoering. De gemeente Raalte werkt hierin samen met partners die ieder een eigen, maar samenhangende rol hebben. Sportbedrijf Raalte vormt de voedende en verbindende schakel tussen beleid en praktijk en vertaalt beleidsdoelen naar concrete activiteiten en ondersteuning in de wijken, dorpen en accommodaties. De gemeente zorgt voor richting, regie en samenhang tussen beleidsterreinen, en bewaakt dat de uitvoering aansluit bij de maatschappelijke opgaven van Raalte. Samen vormen zij de motor achter de uitvoering van het Sport- en Beweegbeleid: beleid krijgt betekenis in de praktijk, en ervaringen uit de praktijk voeden het beleid.

5.1 Rol Sportbedrijf Raalte

Sportbedrijf Raalte is de operationele uitvoeringspartner van de gemeente en vormt de schakel tussen beleid en praktijk. Het sportbedrijf zorgt er samen met partners voor dat ambities uit deze nota en het uitvoeringsprogramma van het Sportakkoord II worden vertaald naar concrete activiteiten, projecten en ondersteuning voor sportaanbieders.

Het Sportbedrijf heeft twee hoofdtaken:

1. Beheer, verhuur en exploitatie van sportaccommodaties en -voorzieningen.
Dit betreft het beheer van de gemeentelijke zwembaden, binnensportaccommodaties en buitensportvelden, inclusief de beachvelden.
2. Stimulering van sport, bewegen en vitaliteit. Dit omvat de uitvoering van de buurtsportcoachregeling.

Naast deze taken is het Sportbedrijf, door zijn uitvoerende rol en directe contacten met inwoners, scholen en sportaanbieders, een belangrijke strategische sparringpartner voor de gemeente. Vanuit deze praktijkervaring denkt het Sportbedrijf mee over de uitvoerbaarheid van beleid en signaleert het kansen en knelpunten. Op die manier levert het een waardevolle bijdrage aan het ontwikkelen en bijsturen van het gemeentelijk Sport- en Beweegbeleid.

5.2 Rol gemeente

In bijlage 2 staat weergegeven met welk uitvoerend beleid we op dit moment invulling geven aan de beleidskaders per beleidspijler. Met behulp van een stoplichtenmodel is inzichtelijk gemaakt voor welke beleidskaders na vaststelling van dit Sport- en Beweegbeleid een aanpassing of aanvulling van het huidige uitvoerende beleid nodig is om deze kaders goed uit te voeren. Op basis van deze analyse in bijlage 2 is hieronder beschreven waar de gemeente de komende jaren op wil inzetten in de uitvoering en welke financiële aandachtspunten daarbij horen.

Sportstimulering

Wat we willen

De komende jaren willen we meer focus aanbrengen op sport- en beweegdeelname als doel op zich, met nadruk op jeugd, inwoners in aandachtswijken en inwoners die vanwege een beperking zijn aangewezen op Aangepast Sporten. We starten hiervoor met pilotprojecten, om te bepalen welke aanpakken effectief zijn. Daarnaast leveren we een bijdrage aan de regionale

samenwerkingsthema's, die de lokale sport- en beweegstimulering van deze doelgroepen versterken. Om talentvolle sporters beter te helpen, starten we een pilot-subsidieregeling voor sportverenigingen. Hiermee kunnen lokale sportaanbieders hun kennis en vaardigheden verbeteren om talent vroeg te herkennen, goed te begeleiden en op tijd door te verwijzen. Daarnaast willen we de huisvestingskosten voor sportverenigingen in de focussporten (Handbal, Voetbal, BMX en Aangepast Badminton) betaalbaar houden. Het gaat om trainingen en wedstrijden van teams of sporters, die op het hoogste landelijke niveau competitie spelen. Dit is vooral belangrijk voor de binnensport, waar de kosten vaak hoger zijn. Deze aanpak sluit aan bij lokale initiatieven en helpt mee aan de ontwikkeling van de regionale Talentpiramide, die Sportnetwerk Overijssel voor de regio IJsselland wil opzetten.

Tot slot willen we de marketing en communicatie versterken, zodat meer inwoners – juist ook degenen die minder snel in beweging komen – zich bewust worden van de persoonlijke winst in kwaliteit van leven die sport en/of bewegen hen kan brengen.

Financiën

De uitvoering met buurtsportcoaches gebeurt met de bestaande middelen. Als uitbreiding van inzet of middelen nodig blijkt om de sport- en beweegdeelname van de doelgroepen in deze beleidskaders goed te kunnen stimuleren, doen we daarvoor een apart voorstel bij de begroting. Communicatie(campagnes) kunnen deels worden betaald uit bestaande Communicatie-budgetten binnen het sociaal domein. Aanpassingen in de openbare ruimte worden meegenomen in de *Herzieningsnota Buiten bewegen, beleven, spelen en ontmoeten* en de bijbehorende beheer- en uitvoeringsplannen. Of bij de Groeiopgave en/of de fysieke opgaven voor Toekomstbestendige dorpen en wijken.

Verenigingsondersteuning

Wat we willen

We willen de ondersteuning van verenigingen via de buurtsportcoaches en het lokale preventieplatform versterken door:

- Nauwere samenwerking met regionale ondersteuningsorganisaties;
- Meer aandacht voor sociale veiligheid binnen verenigingen;
- Het borgen van persoonlijke begeleiding via de Adviseur Sportaanbieders en van het digitale kennisplatform.

Financiën

De kosten zijn onderdeel van de exploitatiebijdrage aan het Sportbedrijf. Daarnaast zijn de waarderingssubsidies een middel om verenigingen financieel te ondersteunen. Als uitbreiding van inzet of middelen nodig blijkt, leggen we dat via de P&C cyclus apart voor aan de gemeenteraad.

Accommodaties

Wat we willen

De komende jaren willen we een Integraal Huisvestingsplan Sport(accommodaties) opstellen. Dit plan geeft een integraal overzicht van sport- en beweegvoorzieningen in de gemeente en brengt in kaart welke voorzieningen op korte en lange termijn nodig zijn. Daarbij wordt gekeken naar gebruik, onderhoud, verduurzaming en toekomstige ontwikkelingen. Het IHP helpt om keuzes te maken, prioriteiten te stellen en afstemming te zoeken met partners. Het plan dient als strategisch instrument voor afstemming en samenwerking, maar schept geen financiële verplichtingen voor de gemeente. Eigenaren blijven verantwoordelijk voor investeringen in hun accommodaties.

Financiën

Voor onderhoud en beheer is budget opgenomen in de gemeentebegroting. De MJOP's liggen hieraan ten grondslag. De exploitatie van gemeentelijke accommodaties, zoals sporthallen, buitensportvelden en zwembaden, is niet kostendekkend. Om sporten voor inwoners, onderwijs en verenigingen betaalbaar te houden, ontvangt het Sportbedrijf daarom een exploitatiebijdrage. Deze bijdrage is opgenomen in de gemeentelijke programmabegroting. Nieuwe ontwikkelingen of extra investeringen – bijvoorbeeld voor verduurzaming of uitbreiding – worden afzonderlijk afgewogen binnen de begroting. Grote investeringen krijgen een plek in het IHP Sport, inclusief een meerjarige financiële doorkijk.

Subsidies

Wat we willen

De beleidskaders uit deze nota gebruiken we om het subsidiebeleid voor sport en bewegen te vernieuwen. We willen dat subsidies beter bijdragen aan de doelen van dit beleid en dat samenwerking tussen partijen wordt gestimuleerd.

Financiën

We werken binnen de bestaande subsidiebudgetten.

Als blijkt dat extra middelen nodig zijn om gewenste effecten te bereiken, doen we daarvoor een apart voorstel bij de begroting.

5.3 Sportadviesraad Raalte

Het kernteam van het Sportakkoord vervult momenteel een waardevolle rol bij de uitvoering van het akkoord. Het team fungeert als klankbord en aanjager, verbindt partners uit sport met onderwijs, zorg en welzijn en draagt actief bij aan het realiseren van de gezamenlijke ambities.

Bij de vaststelling van het nieuwe Sport- en Beweegbeleid wordt deze rol structureel omgezet in een Sportadviesraad Raalte. De Sportadviesraad Raalte is een onafhankelijke expertgroep die de uitvoering van het Sport- en Beweegbeleid volgt en daarover gevraagd en ongevraagd advies uitbrengt aan de gemeente. De Sportadviesraad:

- Monitort de voortgang van de beleidsuitvoering;
- Adviseert de gemeente over actuele thema's en prioriteiten;

- Agendeert nieuwe ontwikkelingen en kansen in sport en bewegen;
- Stimuleert samenwerking en kennisdeling tussen aanbieders en beleidsmakers.

De leden vertegenwoordigen verschillende perspectieven uit het sport- en beweegdomein, waaronder verenigingen, ondernemende aanbieders, onderwijs, en inwoners.

Om de verbinding tussen Sport en Bewegen en Zorg en Welzijn te versterken, kan worden overwogen dat een afvaardiging van de Sportadviesraad één of twee keer per jaar deelneemt aan de Adviesraad Sociaal Domein. Zo blijft het beleid stevig verankerd in de lokale praktijk.

Bijlage 1: Begrippen en definities

Aangepast Sporten

Sport- of beweegactiviteiten die zijn aangepast in regels, materialen, begeleiding of omgeving zodat mensen met een beperking kunnen deelnemen.

Bron: Kenniscentrum Sport en Bewegen – Aangepast sporten.

Anders georganiseerd sporten

Sport- of beweegvormen buiten de traditionele verenigingsstructuur, zoals commerciële aanbieders, groepen in de openbare ruimte of community-based activiteiten.

Bron: Mulier Instituut – onderzoek naar 'anders georganiseerde sport'.

Bewegen

Elke vorm van lichamelijke activiteit, van licht tot intensief, die bijdraagt aan gezondheid.

Bron: RIVM – Lichamelijke activiteit en gezondheid.

Beweegrichtlijnen

Officiële gezondheidsaanbevelingen van de Gezondheidsraad over hoeveel en welk type beweging mensen minimaal nodig hebben voor een goede gezondheid.

Bron: Gezondheidsraad – *Beweegrichtlijnen 2017*.

Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC)

Landelijke regeling waarmee gemeenten professionals kunnen inzetten (zoals buurtsportcoaches) die verbindend werken tussen sport, onderwijs, welzijn en andere domeinen.

Bron: Ministerie van VWS – *Bestuurlijke afspraken BRC 2023–2026*.

Georganiseerd sporten

Sportactiviteiten binnen een formele structuur zoals een vereniging, club of georganiseerde les.

Bron: CBS & Mulier Instituut – segmentaties sportdeelname.

Ongeorganiseerd sporten

Sporten of bewegen buiten formele structuren, zoals hardlopen, wandelen, fitness in de openbare ruimte of vrij spelen.

Bron: CBS – Ongebonden sportdeelname.

Sportakkoord II

Nationaal beleidskader waarin overheid, sportorganisaties en maatschappelijke partners samenwerken om sport en bewegen voor iedereen toegankelijk te maken.

Bron: NOC*NSF & Ministerie van VWS – *Sportakkoord II (2023)*.

Sporten

Lichamelijke activiteit uitgevoerd in spel-, trainings- of wedstrijdvorm, vaak met regels, doelen en structuur.

Bron: CBS – Sportdeelname en sportdefinitie.

Sportnetwerk Overijssel

Regionaal samenwerkingsverband van sport-, beweeg- en leefstijlpartners in Overijssel gericht op versterken van samenwerking, kennisdeling en uitvoering.

Bron: Provincie Overijssel – regionale beleidsdocumenten.

Talentontwikkeling

Het systematisch begeleiden en trainen van sporters met potentie om zich te ontwikkelen richting topsportniveau.

Bron: NOC*NSF – Talentontwikkeling in de topsportlijn.

Talentvolle sporter

Een sporter met bovengemiddelde aanleg en potentie om via talentontwikkeling door te groeien naar een hoger of topsportniveau.

Bron: NOC*NSF – Talentdefinitie binnen talentontwikkeling.

Topsport

Sport op het hoogste prestatieniveau, meestal (inter)nationaal competitief en uitgevoerd onder professionele of semiprofessionele omstandigheden. Het onderscheidt zich van zuiver recreatieve sport en algemene wedstrijd sport doordat de nadruk vrijwel volledig op de prestatie ligt.

Bron: NOC*NSF – Definitie Topsport.

Veelzijdig bewegen

Gevarieerd bewegen met verschillende vormen, intensiteiten en contexten, gericht op brede motorische ontwikkeling en duurzame gezondheid.

Bron: Kenniscentrum Sport en Bewegen – Veelzijdig bewegen en motorische ontwikkeling.

Bijlage 2: Samenvatting beleidskaders en rollen per beleidspijler

Legenda dekking: ☐ Volledig gedekt — ☐ Gedeeltelijk/indirect — ☒ Niet gedekt / lacune.

Beleidspijler: Sportstimulering

Beleidskaders voor behoud van 50% sportdeelname

Nr	Beleidskader	Doel / Beschrijving	Primair verantwoordelijk beleidsterrein	Aanjagende / adviserende rol	Huidige instrumenten die bijdragen	Dekking
1	Georganiseerd sporten en bewegen	Gemeente ondersteunt vitale sportverenigingen via verenigingsondersteuning, subsidies en accommodatiebeleid (incl. tarieven).	Sport en Bewegen	–	Waarderingssubsidie jeugdsport, schoolsport-subsidie, subsidie sport-stimulering, deskundigheidsbevordering, buurtsportcoach prestatieafspraken Adviseur Sportaanbieders en Aangepast Sporten	☐
2	Ongeorganiseerd sporten en bewegen	Creëren en onderhouden van een beweegvriendelijke leefomgeving door toepassing van uitgangspunten uit de kadernota <i>Buiten Bewegen, Beleven, Spelen, Ontmoeten</i> en een gevarieerd routenetwerk voor wandelen, fietsen en obstacleruns.	Openbare Ruimte en Recreatie en Toerisme	Sport en Bewegen	Beheerplan Speelplaatsen, gericht op 0-100 jaar en Veelzijdig Bewegen. (Nog onvoldoende budget) Wandel en Fietsroute netwerken Salland	☐

Nr	Beleidskader	Doel / Beschrijving	Primair verantwoordelijk beleidsterrein	Aanjagende / adviserende rol	Huidige instrumenten die bijdragen	Dekking
3	Anders georganiseerd sporten en bewegen	Ruimte bieden voor nieuwe sportvormen en ondernemende sportaanbieders via ruimtelijke plannen en vestigingsmogelijkheden.	Ruimtelijke Ontwikkeling	Sport en Bewegen, Economie	n.v.t. (huidige subsidies richten op verenigingen en jeugd)	
4a	Vroege motorische ontwikkeling (0–4 jaar)	Stimuleren dat veelzijdig bewegen structureel onderdeel wordt van voorschoolse voorzieningen.	Onderwijs en Jeugd	Sport en Bewegen	n.v.t.	
4b	Eigen sportplezier en talent ontdekken (4–12 jaar)	Elk kind wekelijks laten deelnemen aan gevarieerd sport- en beweegaanbod op of rond de school.	Onderwijs en Sport en Bewegen	–	Schoolsportsubsidie; buurt-/schoolgerichte buurtsportcoach inzet; meedoenregeling (financiële drempels). Pilot uitrol 2+1+2 concept op selectie van basisscholen en implementatie ASM bij verenigingen en scholen	☐ (mits pilot voortzetting krijgt)
4c	Jongeren uitdagen (12–18 jaar)	Inrichten van uitdagende beweegplekken in openbare ruimte (urban sports, freerun, multisport).	Openbare Ruimte en Beheer	Sport en Bewegen	Subsidie sportstimulering (activiteiten), WIJZ prestatieafspraken	☐
4d	Behoud van jongeren (15–24 jaar)	Stimuleren dat jongeren behouden blijven voor sport of ander beweegaanbod bij wisseling van interesse of lidmaatschap.	Sport en Bewegen	Jeugdbeleid, Mentale Gezondheid	Buurtsportcoaches (preventie), WIJZ jongerenwerk, gerichte subsidieopties	☐

Beleidskaders voor gerichte groei sportdeelname bij de 10%-doelgroep

Nr	Beleidskader	Doel / Beschrijving	Primair verantwoordelijk beleidsterrein	Aanjagende / adviserende rol	Huidige instrumenten die bijdragen	Dekking
1	Inwoners in lage-SEP wijken	Vergroten van structurele sport- en beweegdeelname via (1) regionale samenwerking voor kennisdeling en (2) lokaal integraal opdrachtgeverschap voor buurtsportcoaches en partners.	Integraal Sociaal Domein 27+ en 27–	Sport en Bewegen, Versterken Sociale Basis, Preventieve Volksgezondheid	Via prestatie-afspraken met SBR Buurtsportcoach inzet op lage-SEP wijken (nu alleen nog basisschooljeugd en ouderen), jongeren met mentale problemen, ouderen met lichte kwetsbaarheid. Meedoenregelingen maken deelname financieel haalbaarder. Via budgetsubsidie WIJZ laagdrempelige activiteiten, vooral jeugd en jongeren.	□
2	Inwoners met een beperking	Vergroten van deelname van inwoners met een fysieke, verstandelijke, visuele of auditieve beperking via lokale bijdrage aan regionale aanpak Aangepast Sporten. Ook zorgen dat gemeentelijke accommodaties fysiek toegankelijk zijn.	Sport en Bewegen (regionale deelname), Beheer (accommodaties)	–	Sporthulpmiddelen in WMO voor mensen met een beperking. Inzet Regiocoach Aangepast Sporten. Deelname regionale werkgroep voor toegankelijker maken (deelname aan) regionaal aanbod.	□

Beleidskaders voor Topsport en Talentontwikkeling

Nr	Beleidskader	Doel / Beschrijving	Primair verantwoordelijk beleidsterrein	Aanjagende / adviserende rol	Huidige instrumenten die bijdragen	Dekking
1	Talentontwikkeling	Vergroten van ontwikkelingsmogelijkheden voor talentvolle sporters door bij te dragen aan de regionale talentpiramide in IJsselland (middelen, menskracht, faciliteiten).	Sport en Bewegen	–	Deelname aan regionale talentpiramide IJsselland via SNO, Pilot Subsidieregeling voor 3 jaar	☐
2	Topsportfaciliteit	Faciliteren van één topsporthal voor handbal die voldoet aan hoogste sporttechnische eisen. Mogelijke uitbreiding voor aangepast badminton bij aanwijzing als regionaal satelliettalencentrum.	Beheer	Sport en Bewegen	Concentratie topsport op één geschikte locatie. Dat is nu Tijenraan,	☐
3.	Bijdrage huisvestingskosten topsportverenigingen	Sportverenigingen die tot de vier focussporten behoren (Handbal, Voetbal BMX, Aangepast badminton) krijgen extra ondersteuning in de huisvestingskosten voor de teams/spelers die op het hoogste landelijke competitie niveau spelen, zodat hoge huisvestingskosten geen belemmering vormen.	Sport en Bewegen		Beschikbare Pilotmiddelen voor drie jaar (3x € 100.000)	☐

Beleidskaders voor Marketing en Communicatie

Nr	Beleidskader	Doel / Beschrijving	Primair verantwoordelijk beleidsterrein	Aanjagende / adviserende rol	Huidige instrumenten die bijdragen	Dekking
1	Social Marketing – Inleven in doelgroep	Ontwikkelen van communicatie die aansluit bij behoeften van inwoners, gericht op motivatie tot sporten en bewegen. Minder zenden, meer verbinden.	Communicatie (Sociaal Domein)	Sport en Bewegen	Communicatie (Sociaal Domein)	□
2	Samenwerking in communicatiemiddelen	Afstemmen van kanalen en middelen met verenigingen, maatschappelijke organisaties en ondernemers om doelgroepen beter te bereiken.	Communicatie (Sociaal Domein)	Sport en Bewegen	Communicatie (Sociaal Domein), Afspraken met Sportbedrijf over inzet communicatiebudget Sportakkoord en preventieactiviteiten buurtsportcoaches.	□

Beleidspijler: Verenigingsondersteuning

Nr	Beleidskader	Doel / Beschrijving	Primair verantwoordelijk beleidsterrein	Aanjagende / adviserende rol	Huidige instrumenten die bijdragen	Dekking
1	Lokale borging van verenigingsondersteuning (online en offline)	Continuïteit van de verenigingsondersteuning waarborgen door: • behoud van de huidige formatie (1,0 fte) Adviseur Sportaanbieders (buurtsportcoachrol); • het in stand houden en actueel houden van het digitaal kennis- en informatieplatform van en voor sportaanbieders. Zo wordt lokaal uitvoering gegeven aan het Sportakkoord en krijgen verenigingen structurele ondersteuning in hun ontwikkeling.	Sport en Bewegen	–	Buurtsportcoaches / adviseur sportaanbieders; online kennisplatform	□

2	Focusgebieden voor de Adviseur Sportaanbieders	De adviseur richt zich op drie hoofdpunten: 1. <i>Kwaliteitsvol en veelzijdig sportaanbod</i> : ondersteuning van verenigingen bij gevarieerde, inclusieve en duurzame programma's. 2. <i>Professionalisering van sportaanbieders</i> : begeleiding van besturen en kader bij vrijwilligersbeleid, organisatieontwikkeling, sociale veiligheid en toekomstbestendigheid. 3. <i>Toegankelijke dienstverlening en kennisdeling</i> : één herkenbaar loket en activering van het online kennis- en informatieplatform.	Sport en Bewegen	–	Subsidie deskundigheidsbevordering; Prestatieafspraken Sportbedrijf voor inzet Adviseur Sportaanbieder, nu vooral gericht op bestuursvraagstukken Sportbedrijf biedt ad-hoc ondersteuning; geen structureel shared-service aanbod Sportbedrijf/adviseur begeleidt, maar geen formeel traject of budget hiervoor	☐ ☐ ☐
3	Regionale samenwerking voor versterking vitale aanbieders	Samenwerking binnen Regio IJsselland om lokale capaciteit en effectiviteit van verenigingsondersteuning te vergroten. Raalter verenigingen profiteren van gedeelde kennis, gezamenlijke initiatieven en regionale expertise.	Sport en Bewegen	–	Regionale afspraken en deelname; kennisdeling via SNO/regio	☐

Beleidspijler: Accommodaties

Nr.	Beleidskader	Doel /beschrijving van het beleid	Primair verantwoordelijk beleidsterrein	Rol Sport en Bewegen	Huidige instrumenten die bijdragen	Dekking
1	Normen NOC*NSF en sportbonden leidend voor capaciteit	Capaciteit en kwaliteit van binnen- en buitensportaccommodaties worden bepaald op basis van NOC*NSF-normen en feitelijk gebruik. Ondersteuning bij vervanging, uitbreiding of nieuwbouw alleen bij aantoonbare noodzaak en geen ongewenste concurrentie met bestaande accommodaties.	Sport en Bewegen	Leidend en toetsend bij planvorming en beoordeling van initiatieven.	Beheerplannen, beleidsnormen, beoordeling bij investeringen	□
2	Stimuleren van intensiever en veelzijdiger gebruik	Gemeente stimuleert breder en efficiënter gebruik van sportaccommodaties (gemeentelijk en privaat). Bij nieuwbouw en renovatie wordt gekeken naar combinaties van gebruik, flexibel ruimtegebruik en samenwerking tussen verenigingen en maatschappelijke organisaties.	Sport en Bewegen	Initiërend, stimulerend en adviserend bij meervoudig gebruik en samenwerking.	Exploitatieovereenkomst, tariefbeleid, prestatieafspraken	□

Nr.	Beleidskader	Doel /beschrijving van het beleid	Primair verantwoordelijk beleidsterrein	Rol Sport en Bewegen	Huidige instrumenten die bijdragen	Dekking
3	Toegankelijke, bereikbare en sociaal veilige accommodaties	Accommodaties moeten fysiek toegankelijk, goed bereikbaar en sociaal veilig zijn. Aandacht voor aangepast sporten en inclusieve omgeving. Verbeteringen worden meegenomen bij vervangingsmomenten.	Beheer	Adviserend: input over toegankelijkheid, bereikbaarheid en sociale veiligheid.	Beheerplannen, WMO / toegankelijkheidsregels (indirect)	☐
4	Verduurzamen gemeentelijke accommodaties	Bij vervanging, renovatie of herontwikkeling worden sportaccommodaties verduurzaamd. Aandacht voor energie, circulaire materialen, klimaatadaptatie en exploitatie.	Beheer	Adviserend: sportieve functionaliteit en koppeling met duurzaam gebruik stimuleren.	Subsidie verduurzaming maatschappelijk vastgoed; stimuleringsleningen	☐
5	Concentratie kwaliteitsvolle (top)sportvoorzieningen	Bovenlokale en topsportvoorzieningen worden geconcentreerd in Raalte (Tijenraan). Tijenraan fungeert als centrum voor breedte- en topsport, o.a. handbal en aangepast badminton.	Sport en Bewegen	Coördinerend, afstemmen op regionale sportfunctie en verenigingen.	1 Topsportthal in Tijenraan	☐
6	Renovatiebijdrage private sporthallen kleine kernen	Gemeente levert renovatiebijdrage voor delen van private sporthallen die gebruikt worden voor bewegingsonderwijs. Eventuele extra bijdrage vanuit Leefbaarheid mogelijk bij aantoonbare meerwaarde voor dorpsleven.	Sport en Bewegen en Leefbaarheid	Uitvoeren van normvergoeding voor bewegingsonderwijs; adviseren over inzet Leefbaarheid.	Mogelijkheid voor renovatiebijdrage/Leefbaarheid. Stimuleringslening Sportaccommodaties (Renovatie Verduurzamen Nieuwbouw)	☐
7	Minimaal één sportveld per kern	Elke kern (m.u.v. Lierderholthuis en Laag Zuthem) beschikt over minimaal één sportveld en één kunstgrasveld. Verenigingen onderhouden zelf; gemeente verzorgt cultuurtechnisch onderhoud.	Sport en Bewegen	Behoeftte bepalen, adviseren over capaciteit en faciliteren van gebruik.	Beheerplan buitensport, cultuurtechnisch onderhoud	☐

Nr.	Beleidskader	Doel /beschrijving van het beleid	Primair verantwoordelijk beleidsterrein	Rol Sport en Bewegen	Huidige instrumenten die bijdragen	Dekking
8	Behoud van zwembaden De Tippe en Tijenraan	Behoud van zwembad Tijenraan (bovenlokaal, Raalte) en De Tippe (openlucht, Heino). Gemeente ondersteunt niet structureel de private zwembaden in Heeten en Luttenberg, maar kan incidenteel bijdragen vanuit Leefbaarheid.	Sport en Bewegen (voor Tijenraan en De Tippe) / Leefbaarheid (voor Heeten en Luttenberg)	Coördinerend en adviserend bij exploitatie, samenwerking met vrijwilligers en incidentele steun.	Exploitatiebijdrage en prestatieafspraken met Sportbedrijf voor beheer en exploitatie beide zwembaden	□
9	Maatschappelijke tarieven gemeentelijke accommodaties	Gemeente hanteert maatschappelijke tarieven voor gebruik van gemeentelijke accommodaties. Sportbedrijf beheert en verhuurt; gemeente compenseert verschil tussen maatschappelijke tarieven en kostprijs via exploitatiebijdrage.	Sport en Bewegen	Beleidsverantwoordelijk voor tariefstelling en afstemming met S	Verplicht hanteren maatschappelijke tarieven die gemeente vaststelt voor verhuur aan sportverenigingen (Vastgelegd in Exploitatieovereenkomst en Prestatieafspraken met Sportbedrijf)	□

Beleidspijler: Sportsubsidies

Nr	Beleidskader	Doel / Beschrijving	Primair verantwoordelijk beleidsterrein	Aanjagende / adviserende rol	Huidige instrumenten die bijdragen	Dekking
1	Sportsubsidies als middel voor realisatie van beleidsdoelen	Sportsubsidies zijn een instrument om resultaten te stimuleren die bijdragen aan de doelstellingen binnen de pijlers Accommodatiebeleid, Sportstimulering en Verenigingsondersteuning.	Sport en Bewegen (voor Sportstimulering en Verenigingsondersteuning), Duurzaamheid / Samenleving (voor sportaccommodaties en MFA's met sportfunctie)	–	Alle bestaande subsidies zijn direct gekoppeld aan pijlerdoelen (waardering, schoolsport, stimulering)	□
2	Doelgerichte en flexibele inzet van subsidiebudgetten	Subsidiebudgetten worden flexibel en doelgericht ingezet. Heroriëntatie of verschuiving van middelen is mogelijk wanneer met andere (subsidie)instrumenten of budgetten dezelfde beleidsdoelen bereikt kunnen worden.	Sport en Bewegen		Mogelijkheid tot projectsubsidies; BSC-werkbudget via prestatieafspraken	□

Bijlage 3: Lokale data over sport, bewegen en gezondheid (2024)

Wijken en buurten	Goed ervaren gezondheid	Overgewicht	Ernstig overgewicht (obesitas)	Voldoet aan de beweegrichtlijn	Wekelijks sporten
	%	%	%	%	%
Nederland	72,8	51,6	16,7	48,3	54,9
Raalte (gemeente)	77,5	52,7	15,6	50	54,7
Raalte (dorp)	76	53,5	16,5	50,1	54,6
Raalte Centrum	70,1	53,3	16	38,1	48,5
Blekkerhoek	70,8	55,7	18,4	45,5	48,5
Drostenkamp	76,5	48,1	12,1	49,8	53
Westdorp	70,3	56	18	46,3	47,9
De Olykampen	68,2	59,2	21,5	45,9	46
Hartkamp	74,2	55,8	18,6	50,4	53,7
Langkamp	71,7	57,6	20,6	50	47,5
De Vloedkampen	77	54	16,3	56,6	57,2
Tijenraan	Te lage respons	Te lage respons	Te lage respons	Te lage respons	Te lage respons
De Enk	75,8	52,1	15,6	51,9	54,8
Het Raan Oost	76,8	54,6	16,9	50,3	57,6
Het Raan West	81	51,3	14,2	55,6	62,4
Het Overstigt	81,1	49,6	14	51,6	62,4
Salland	87	44,2	10,9	53,5	70,3
Franciscushof	90,8	46,1	8,8	53,6	70,7
De Zegge	80,8	51,4	13,3	54	61,5
De Hees	Te lage respons	Te lage respons	Te lage respons	Te lage respons	Te lage respons
Buitengebied Raalte	82,2	49,4	13,2	52,3	53,9
Luttenberg	80,6	50	13,7	50,5	57,2
Luttenberg Kern	80,1	50,4	14,2	50,4	60
Buitengebied Luttenberg	81,4	49,3	13	50,7	53,1
Mariënheem	80,3	53	14,5	52	55
Mariënheem Kern	79,4	56,5	16,1	49,3	56,7
Buitengebied Mariënheem	81,3	49,3	12,7	54,9	53,2
Nieuw Heeten	78,6	52,4	14,9	47,4	53,5
Nieuw Heeten Kern	79,5	54	15,8	45,8	56,2
Buitengebied Nieuw Heeten	77,4	50	13,5	49,8	49,5
Heeten	79	52,3	14,9	50,4	54,6
Heeten Kern	77,6	54	15,9	47,5	55,9
Buitengebied Heeten	81,6	49,1	12,9	55,7	52,1
Broekland	81	52,5	14,5	47,9	53,7
Broekland Kern	80,6	54,1	15,7	46,7	55,1
Buitengebied Broekland	81,5	49,7	12,3	50,1	51,4
Heino	78	51,8	14,9	49,7	54,4
Heino Centrum	74,5	52,9	15,8	45,2	52,7
De Kampen	77,1	55,1	16,9	48,6	54

Heino Zuid	77,1	52,2	15,4	51,4	54,4
Wijken en buurten	Goed ervaren gezondheid	Overgewicht	Ernstig overgewicht (obesitas)	Voldoet aan de beweegrichtlijn	Wekelijks sporten
Kiezebos	80,9	48,6	13	50,5	61,2
Blankenfoort	Te lage respons	Te lage respons	Te lage respons	Te lage respons	Te lage respons
Buitengebied Heino	80,4	49,5	13,3	51,3	52
Lierderholthuis	80,2	52,1	14,7	51,1	55,6
Lierderholthuis Kern	79,3	52,5	15,7	49,5	56,5
Buitengebied Lierderholthuis	81,8	51,3	12,8	54,1	54
Laag Zuthem	82,2	51,1	13,6	51,6	54,3
Laag Zuthem Kern	81,8	53,2	14,6	50,1	57,1
Buitengebied Laag Zuthem	82,6	48,1	12,1	53,8	50,3

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2012/2016/2020/2022/2024, GGD'en/CBS/RIVM
(bewerking o.b.v. SMAP-methodiek, RIVM)